

Christianshavneren

Bydelsavis nr. 4 / Maj 2019 / 36.årgang

*I midten af april kom Kongeskibet Dannebrog tilbage til sin vante plads i Havnen, efter at have forladt sit vinterhi i Frederikshavns flådestation. Nypudset og -vasket ligger det med vajende flag og hvidklædt personale af dette års værnepligtige og stambesætningen, som skal betjene Dronningen, når hun d. 3. maj officielt stiger ombord. Sommertogterne, som Christian d. 10 i sin tid startede, har Dronningen ikke tænkt sig at sløjfe. De går i år i slutningen af maj til Køge og Nyborg, mens septemberturen endnu ikke er offentliggjort.
ebb (der også tog billedet)*

Huskat.....
Miljøbilen kommer næste gang
20. maj 19-20 på Torvet

Christianshavns seniorklub

“Oplevelser for 60+”

Hver mandag kl. 12.00 i
 mødelokalerne A&B, Hal C,
 Arsenalvej 6, 1436 KBH K

Henvendelse kan ske til klubbens email adresse
 kontakt@christianshavns-seniorklub.dk

maj

- 6. maj oktober Klubdag med kage
- 13. maj Camilla Kornerup fortæller om hendes besøg til Burma
- 20. maj Kristine Nielsen fortæller om Kamma Rahbek
- 27. maj Franz Leander fortæller om Knud Sønderbys roman Midt i en Jazztid

Dead-Line
for juni-avisen
er
23. maj kl 16

Hjertestarter på Christianshavn

Hvor findes der hjertestartere og hvordan virker de?

Går man en lille tur på Christianshavns, f.eks. fra Beboerhuset til Børnebyen og Vagthuset ved Trangravsbroen og retur, så findes der faktisk 3 hjertestartere på denne tur. Men 2 af disse er private (har jeg fået oplyst) og derfor låst inde. Kun den ved Beboerhuset er offentlig tilgængelig og sidder på husmuren, så alle kan benytte den. Er man moderne og her en iPhone eller en smartphone, kan man downloade en app og se, hvor man kan finde hjertestartere her på Christianshavn. Der er faktisk ret mange ca. 40 stk. hvoraf halvdelen er private og sidder lukket inde. Men hvad gør man, hvis man ikke har, eller kan betjene en af overnævnte telefoner, hvordan finder man så en hjertestarter?

Nå, men hvad gør man, hvis en person falder om i hjemmet, på gaden eller et andet sted? Ringer man til 112 og bliver henvist til 1813 og her bliver anbefalet at tage et par piller og så ringe senere, hvis man stadig har smerter. Eller forsøger man at finde en hjertestarter, for at forsøge at hjælpe uden at vide, hvordan en sådan fungerer.

Det er jo et spørgsmål om sekunder og går der minutter, så er der stor fare for helbred og varig mèn. Her er der personer, der har meldt sig til at finde en hjertestarter, så hjælpen hurtig kan nå frem, indtil der kommer en ambulance. Men hvem er disse personer og hvordan får man fat i en af disse?

Det var måske en god idé, fremfor at det kun er de indviede, der bliver undervist i brugen af hjertestartere, at man f.eks. en gang i kvartalet afholder kurser på Christianshavn i brugen af hjertestarter, samt anviste hvor man kan finde en offentlig hjertestarter. Der findes faktisk gratis undervisning, så de, der har anskaffet en hjertestarter kunne måske finde en måde at udbrede kendskabet til brugen af hjertestarter. Jo flere, der har kendskab til at hjælpe, jo hurtigere kan hjælpen også være på vej.

Med venlig hilsen Sven Erik Brockdorff medlem af Lokaludvalget og også medlem af vores Sundheds- og Omsorgsgruppe

Vores kære mor og svigermor

Anna Thomassen, født den 7. januar 1920,

døde den 27.marts 2019.

Bisat i stilhed fra Vor Frelzers Kirke den 3.april 2019.

Æret være hendes minde

Birgit, Kirsten, Peter og Sven Erik

Bogskabet ved Christianshavns Kanal

Du må højst aflevere to bøger pr. gang og højst tage to. På den måde sikres det, at flest mulige får glæde af idéen. Bøger fortjener et langt liv i mange hænder fremfor at ende deres dage i 'småt brændbart'. Slå dig ned på bænken i nærheden og tag en pause i selskab med en god bog. Donér selv én ved lejlighed og støt projektet.

Tekst: Susanne, foto: Henning

Christianshavnerprisen 2019

Christianshavnerprisen 2019, som uddeles af Christianshavns Beboerhusforening, gik i år til Nulle og Verdensorkestret. Prisen uddeles for en aktivitet som gavner christianshavn-erne, for udvist mod, civil ulydighed eller almindelig sprælskhed.

Prisen overrækkes ved en reception i Beboerhusets café den 20. maj kl. 17-19, hvor alle er velkomne.

Kom og mød os den 20. maj i Beboerhusets café til prisoverrækkelsen.

e-mail: christianshavneren@beboerhus.dk
 www.christianshavneren.dk

Christianshavneren
bydelsavis

Avisens formål er at oplyse og skabe debat om hvad der foregår i bydelen. Udgives af avisgruppen, grundlagt i 1983. Indlæg og annoncer kan lægges i avisens postkasse i **Beboerhuset, Dronningensgade 34, 1420 Kbh. K** Eller naturligvis sendes elektronisk,

Redaktion af dette nummer består af: Poul Cohrt (ansvh.) Ole Ullby Sidsel Winthrop Ole Kjær Nisted Bo Sørensen (web) Elsa Brix Susanne Munch Emilie B. Cohrt

Avisen omdeles til alle brevsprækker på Christianshavn, incl. Holmen, Margretheholm, Refshaleøen og Christiania. Den kan også hentes i Beboerhuset og på Biblioteket samt hos Irma og Superbrugsen.

Tryk Provins-Trykkeriet oplag 6.500

Redaktionen består af aktivister og har ingen fast træffetid.

Kontakt os og vi kommer tilbage for aftale af møde o.a.

Tlf. 3257 8890
 Konto 1199 0001393758
 CVR nr. 53 39 99 59
 email:
christianshavneren@beboerhus.dk

NYT LIV PÅ TORVET

Kære Christianshavner
Foreningen "Christianshavns Torvenetværk", en broget flok af forskellige grupper, der alle har haft det til fælles, at de ønskede et pænere, grønnere, socialt Torv med plads til alle. Lige nu ligner det en rodebunke, med forskellige salgsboder/vogne som alle står med ryggen til torvet, så grøn-lænderstatuerne forsvinder. Der står en stor grim reklame-stander og en stor WC bygning som en underlig "prop" i torvet.

Vi har afholdt diverse arrangementer i løbet af sommeren 2018, for at vise at torvet kan bruges til gode, hyggelige, opbyggelige og sjove ting. Her i marts indkaldte vi så til stiftende generalforsamling til en forening som nu hedder "Christianshavns Torvenetværk". Der fortalte vi om vores drømme for Torvet, som er lige så forskellige som vi er mennesker i gruppen, hjulpet af en tegning af Torvet med; Ensretning mod byen, med

bredere fortove med plads til udeservering og træer mellem fortov og cykelsti. Med mere grønt og en fin vand skulptur langs gaden. WC bygning erstattes af de runde blå toiletter der står andre steder i byen, med en mere diskret placering og to stk. en ved Dronningensgade og en over langs kanalen. Grønlanderstatuerne skal ud midt på Torvet til deres oprindelige plads hvor de kan ses. Alle salgsboder og -vogne skal ind på torvet langs brugsen,

hvor de så vil få "ansigtet" ud mod Torvet.
Reklamestanderen ønsker vi væk, den skæmmer virkelig meget.
Der kom folk med i foreningen der kan noget med nogle flytbare højbede/bænke/scene som kan være med til at skabe nogle rum på Torvet.
Vi drømmer også om flere træer og en vandskulptur/sten ud mod gaden.
Man skal tænke Torvet fra mur til mur, altså helt fra Lagkagehuset til Brugsen.
Man skal komme kørende fra Knippelsbro og tænke Wouw jeg kører ind på et Torv.
Vi skal have gjort noget ved cykleparkerings, vi har helt overmodigt foreslået en cykelparkerings elevator.
Der sker det, senere på året, at Metro selskabet skal stormflodssikre. Det betyder at der skal betonvæg rundt om nedgangene og udluftnings kasserne skal hæves temmelig meget.
Vi fra Torvenetværket har foreslået, at man så sætter bænke på siderne (i stil med bænken på broen). Vi foreslog også, at man ikke genetablerede glasbur og halvtag, da mange syntes, det fylder alt for meget på det lille Torv. Og at halvtaget ikke bliver brugt af ventende buspassagerer.
Til sidst men ikke mindst, vi

har fået et godt samarbejde med forpagteren af Kiosken og åbnede cafekiosken den 23. april. Vi håber, at I Christianshavnerne, erhvervsdrivende og andre der færdes på Christianshavn, vil støtte op om, at Christianshavn får en café på torvet.
Kiosken vil blive drevet af «Christianshavns Torvenetværk». Det er vores håb, at caféen vil være med til at skabe nyt liv på torvet og vil være en start på de forskellige drømme for torvet.
Så kom og drik en kop kaffe, økologisk saft eller spis en is. Du er velkommen til at spise medbragt mad ved bordene, bare drikkevarerne og isen købes i kiosken.
Åbningstiderne vil være afhængige af vejr og tilgængelig frivillig arbejdskraft. Tanken er indtil videre at holde åben kl. 13.-17. ca. fem dage om ugen.
I første omgang med is, saft og kaffe, men det er tanken at der også med tiden skal sælges øl, vin og små snacks..
Liv omkring kiosken ser vi som en stor positiv forbedring, forhåbentlig til glæde for mange.
Alle kan blive medlem af «Christianshavns Torvenetværk» og få indflydelse på den videre udvikling. Der er 3 arbejdsgrupper i forenin-

gen; 1. Liv i Kiosken; 2. Fysisk forhold og Arkitektur; 3. Aktiviteter og Arrangementer. Medlemskab koster 50,00 kr. og kan indbetales på mobile pay; 953982 Husk at skrive Torv og dit navn.
Og skriv en mail til; kh14@kk.dk med navn og mail, så du kommer på vores mailliste. Samt et gruppe nummer, hvis du kunne tænke dig at arbejde i en af grupperne.
Man kan også bare være medlem og komme med input ved de ca. 4 årlige møder. Foreningen har brug for frivillige hænder og hoveder. Alt fra at tage vagter i caféen til at hjælpe foreningen med revisoropgaver. Og sidder du med helt andre kompetencer, du tænker foreningen kan have glæde af, så kom frit frem. Hidtil har vi bl.a. været så heldige at få hjælp fra en frivillig plakattegner og en arkitekt. Vil du støtte op om foreningen ved at være frivillig, så skriv til mail: sharon.parker@kirkenkors-haer.dk eller mød op til møder i den arbejdsgruppe, der har din interesse.
Vi håber, I har lyst til at bakke op om foreningen og være med til, at vi sammen skaber nyt liv på Torvet.
Hilsen foreningen 'ChristianshavnsTorvenetværk'

Plejhjem NU i Strandgade 29!

Her kommer 5. kapitel af føljetonen om vores kamp for at få et plejhjem/plejecenter på Christianshavn. De tidligere kapitler blev bragt i "Christianshavneren" december, februar, marts og april.

Siden sidst har vi haft et meget positivt møde på Rådhuset med Borgmesteren for Sundhed og Omsorg Sisse Marie Welling. Endnu en gang fik vi at vide, at der er fuld opbakning fra Københavns Kommune til etablering af et plejecenter på Christianshavn - den eneste bydel i Københavns Kommuner, der ikke har et plejecenter.

Vi aftalte med Borgmes-

teren, at hun skulle kontakte Transport- Bygnings og Boligminister Ole Birk Olesen for at undersøge muligheden for, at Københavns Kommune kan overtage bygningen Strandgade 29.

Christianshavns Lokaludvalg har på sit sidste møde besluttet, at støtte vores Borgermøde 23. april ved Strandgade 29 med midler, så arrangementet kan gennemføres - så tak for det.

Det næste der sker er altså, at vi holder Borgermøde på pladsen bag Strandgade 29 på hjørnet af Christianshavns Kanal og Havnen - en dejlig plads med eftermiddagssol. Borgmester Sisse Marie Welling ville

gerne komme og tale, men da hun er sat til at føde ca. den dag, bliver hun afløst af Klaus Mygind, der er medlem af Københavns Borgerrepræsentation for SF og skal fungere som Borgmester under Sisse Maries barsel.

Vi er så heldige, at nogle af vores dejlige kunstnere her på Havnen, har sagt ja til at underholde på pladsen ved Strandgade 29!

Det er Anne Marie Helger og Peter Larsen, det er Nulle, Louise samt Anders Riis Hansen og Søren Berggren. Se plakaten her i avisen med program, dato, tid og sted.

Til det festlige Borgermøde

Plejhjem NU-gruppen på besøg hos Borgmester for Sundhed og Omsorg Sisse Marie Welling d. 3. april 2019. Det er fra venstre Britta, Hildur, Sisse Marie, Tine, Gini og Elsa Privatfoto.

bliver der serveret gratis kaffe og kage, og man kan købe øl, vin og vand.

Og husk at møde talstærkt op - gerne med rullator, stokke og handicap scooter. Selvom Strandgade 29 har stået tom i snart 2 år, vil Staten jo ikke af med den, så det kræver et stort pres fra os, og initiativer fra Københavns Kommune og at få vendt udviklingen til noget positivt for os gamle christianshavnerne.

Plejhjem NU - gruppen
Tine Utzon-Frank
Gini McGrail
Hildur H. Jóhannesdóttir
Elsa Lauritzen
Britta Krogh-Lund

Plejhjem NU – BORGERMØDE

Strandgade 29, torsdag den 23. maj kl 15.30 – 17.30. Pladsen på hjørnet af Havnen og Christianshavns Kanal

KOM OG HJÆLP MED AT FÅ STRANDGADE 29 SOM PLEJHJEM.

PROGRAM:

15.30 Introduktion ved Plejhjem NU-gruppen
15.45 Klaus Mygind medlem af Borgerrepræsentationen for SF som stedfortræder for Borgmester for Sundhed og Omsorg Sisse Marie Welling (barsel)
16.00 Underholdning ved Nulle og Louise samt Anders Riis Hansen og Søren Berggren
16.30 Underholdning ved Anne Marie Helger og Peter Larsen
17.00 Hvad gør vi nu!!! ved Plejhjem NU-gruppen.

VI SERVERER GRATIS KAFFE OG KAGE, OG DER KAN KØBES ØL, VIN OG VAND TIL RIMELIGE PRISER.

Debat og læs

Kan vi få blomstereng på Lille Vold og Løvens Bastion?

Hilsen Miljøgruppen på Christianshavn

**VVS installatør
Jens Havn**

**Biltlf: 40846776
Fastnet: 32966776**

THIRION
— CHARCUTERIE & VINS —

**BELGISKE
SPECIALITETER**

**CHARCUTERIE
OST, ØL, CHOKOLADE**

**FROKOST
TAKE AWAY**

Prinsessegade 50
Tlf: 30 50 42 31
www.thirion.dk

CHRISTIANSHAVNS LOKALE ELEKTRIKER
TORVEGADE 25 - TLF. 32 57 25 25 - WWW.LØVENKJÆR.DK

LØVENKJÆR A/S
AUT. EL-INSTALLATØR SIDEN 1914

HUSK DU KAN KØBE LAMPER ONLINE PÅ WWW.LYS-LAMPER.DK

Omvendt Rækkefølge i Byplanlægningen

Under plænerne ved Operaen er forarbejdet til ny stor parkeringskælder gået i gang. (Mærkeligt, at det ikke har været omtalt i lokalaviserne!)

På hjørnet af Danneskiold-Samsøes Alle/Snedkergraven bygges hotel. Ovenpå Kuglegårdens lange længe mod vejen og ovenpå Base-Camp skal der bygges flere nye etager. Arbejdet er gået i gang!

Papirøen skal rumme både boliger og offentlige steder, som vil tiltrække mange besøgende.

Men der er kun én måde at komme til disse steder: via Prinsessegade/Danneskiold-Samsøes Allé, som allerede nu på visse tidspunkter af dagen er overbelastet langt over, hvad trafikprognoserne havde beregnet, da man fjernede busslusen. (Hvad nytter sådanne prognoser, når man samtidig igangsætter n projekter, som ændrer grundlaget for prognoserne.) Det er ringe planlægning, ikke at sikre anstændige adgangsveje, INDEN planlagte

byggerier går igang.

Der kommer lange el-busser på Prinsessegade/Danneskiold-Samsøes Alle, og cykeltrafikken er blevet hurtigere efter div. cykelruter og Inderhavnsbroen er etableret. Men det vil langt fra løse problemet.

En trafikkyndig læserbrevskribent har i lokalpressen foreslået ensretning af Prinsessegade og div. andre tiltag. Om det er realistisk, kan jeg ikke gennemskue. Idéen vil evt. mindske problemet noget, men langt fra løse det, og som skribenten har påpeget, skal trafikløsninger komme FØR byggerierne.

En anden idé, som ligeledes vil mindske problemet "noget": Brug byens store "hovedgade", havneløbet. Opret flere stoppesteder til havnebussen, forlæng ruten og lad nogle stop være nær metrostationer og S-tog. Sørg for hyppige afgang også aften og i Week-ends, så man kan regne med havnebussen i hverdagens planlægning.

De uregelmæssige, få afgang vi har nu, gør, at lokale sjældent bruger havnebussen til nødvendig transport. Mit forslag vil ændre passagertallet betydeligt.

Mærkeligt at kommunen valgte at udskyde den planlagte, mindre udvidelse af driften, da der skulle spares, når de har kendt til de planlagte nye byggerier.

De nævnte idéer vil ikke løse bydelens problemer. En ordentlig løsning vil være elektronisk registrering/betaling for ikke-beboere ved indkørslen til bydelen, en idé, som vil spille fint sammen med øget bus- og havnebuskapacitet.

En anden mulighed kan være en underjordisk parkering under et hjørne af Kløvermarken i stedet for under Operaens plæner.

Mvh

Lisbet Stevens Senderovitz
Danneskiold-Samsøes Allé
38

Brev til Teknik- og Miljøudvalget/ Teknik- og Miljøforvaltningen

Christianshavns Lokaludvalg drøftede den 24. april 2019 støvgenerne fra genfugningen af brostensgaderne i vores bydel og kommunens forsøg på at dæmpe generne.

Lokaludvalget bad mig følge op på mit brev til jer af 17. april 2019, som jeg parentes bemærket endnu ikke har fået svar på, med følgende bemærkninger, forslag og spørgsmål:

- Hvem på Christianshavn har man orienteret om genfugningsprojektet, inden det blev sat i værk?

- Hvem på Christianshavn har man orienteret om tiltagene til at få dæmpet støvgenerne?

- Vi forstår, at fugningsmaterialet består af beton, der er knust; beton, som har været anvendt til andet formål. Men hvad indeholder fugningsmaterialet helt præcist? Hvad er den faglige term for fugningsmaterialet?

- Så vidt vi kan se, hindrer fugningsmaterialet nedrivning af regnvand. Vi beder om at få dette bekræftet. Hvis det er sandt, vil det betyde, at regnvand løber ned i kloakkerne, i kanalerne eller i folks kældre. Det harmonerer ikke med kommunens grønne politik.

- Vi kan se, at man for tiden vander, spuler og fejrer brostensgaderne for at dæmpe generne fra støvet, men det sker ikke, hvor biler er parkeret. Er der en plan for, hvordan og hvornår man senest har vandet, spulet og fejret brostensgaderne i hele deres bredde?

- Udgør støvet en sundhedsrisiko? Gaderne fejtes i overvejende grad manuelt.

- Har man en idé om, hvor længe støvgenerne vil stå på og hvor længe man vil bruge penge på at dæmpe generne med vanding, spuling og fejning af gaderne? Visse steder er der nu spulet mindst fem gange.

- Har man overvejet at suge fugningsmaterialet op for på den måde at stoppe støvgenerne?

- Er målet, at brostensbelægningen skal fremstå smuk som før? Brostensbelægningen, som man har vandet, spulet og fejret, fremstår grålig nu.

- Hele Christianshavn og ikke kun brostensgaderne er ramt af støvgener. Er der en plan for vanding, spuling og fejning af de øvrige gader og fælles arealer på Christianshavn?

- Visse steder er fug-

ningsmaterialet kørt op igen. Er der en plan for en ny genfugning – måske med et andet materiale?

- Vil der komme en erstatningssag ud af genfugningsprojektet?

- Det har været fremme, at et af formålene med genfugningen af brostensgaderne var at gøre det mere behageligt for cyklister at cykle i brostensgaderne for dermed få dem til at fravælge at cykle på fortovet. For en god ordens skyld vil vi slå fast, at det er forbudt at cykle på fortovet. Det er en politiopgave at sætte ind over for cyklister, der alligevel gør det.

Lokaludvalget mener, at problemerne med støvet, som nu har stået på i en længere periode, burde have været betragtet som en miljøkatastrofe og at beredskabet burde have været sat ind, så katastrofen kunne stoppes, så snart den var konstateret. I stedet har den fået lov til at udvikle sig i det stille, ligesom den har været forsøgt afhjulpet på en ikke særlig overbevisende måde. Det er vi uforstående over for.

Med venlig hilsen
Poul Cohrt,
formand
Christianshavns
Lokaludvalg

Byggeri På Holmen

Kommende byggeprojekter på Holmen tilsidesætter fastlagte lokalplaner, områdets særlige egenart og det forventelige trafikkaos i Prinsessegade.

Byggeselskabet Mogens de Linde købte i sommeren 2016 den 25.640 km store grund Kuglegården ved Frederiksholm, Christianshavn for 253 millioner kr. Mogens de Linde ejer også nabogrunden Basecamp på Arsenaløen. Planen for de to grunde er, at opføre hotel, erhverv og boliger med ialt 18.000 km nybyggeri, som føjes til det eksisterende 16.300 km etageareal.

Ifølge Teknik og Miljøforvaltningen, Københavns Kommune er formålet at åbne området op samt at integrere den ny bebyggelse med den kommende byudvikling, Papirøen og de øvrige ejendomme i området. Endvidere er formålet at bevare de fredede og bevaringsværdige bygninger og sikre de grønne træk, som er fremtrædende på Holmen.

Skulle Mogens de Lindes byggeprojekter for Kuglegården og Basecamp realiseres, ville det forudsætte en forøgelse af bebyggelsesprocenten fra 60 % til 70%. I de gældende kommuneplanrammer for Arsenaløen (2015) og Frederiksholm hed det, at

bebyggelsesprocenten højst måtte være på 60%. Forvaltningen indstillede at hæve bebyggelsesprocenten til 70% og lagde til grund, at det konkrete byggeønske godt kan passes ind i området, samtidig med at områdets egenart kan fastholdes.

Indstillingen om at hæve byggeprocenten fra 60% til 70%, tilsidesætter veldokumenterede begrundelser i tidligere lokalplaner og fastlagte planrammer. Beslutningen om at øge byggeprocenten har ingen samklang med Kommunens lovprisning af stor arkitektur og grønne strukturer, og bidrager ej heller til at fastholde Holmens særlige karakter.

Det planlagte byggeri på Basecamp fremstår som arkitektonisk uigenemtænkt. Byggeprojektet går ud på at placere to en halv etages lejligheder oven på Basecamp. Det tidligere krudtlaboratorium måler nu ca. 10 m i højden og med to en halv etagemeter samt en meters tagbærende konstruktion, vil bygningen blive ca. 19 m i højden.

Et flertal i Teknik- og Miljøudvalget sendte oprindeligt byggeforslaget for Basecamp tilbage til fornyet overvejelse. I den anledning udarbejdede bygherren flere alternative forslag bl.a. et på halvanden etage, som ville reducere bygnings højde og bringe den mere i overensstemmelse med områdets arkitektoniske identitet. Forslagene blev imidlertid nedstemt, og det oprindelige forslag på to en halv etage blev godkendt. Forvaltningens begrundelse var, at det høje byggeri vil fremstå arkitektonisk mere harmonisk og at det vil tilgodese behovet for flere boliger i området.

Christianshavns Lokaludvalg og mange beboere i området har kæmpet for at gøre opmærksom på de mange udfordringer, der er i byggeforslaget, både i forhold til bevaring af Holmens særlige historiske egenart og den dybt problematiske trafikudvikling i Prinsessegade.

Den kommende byudvikling på Holmen og Papirøen vil medføre en markant øget

trafik. Ifølge Teknik- og Miljøforvaltningens trafikkanalyse (2017) steg trafikken med 1000 biler i døgnet, efter at man nedlagde busslusen ved Danneskiold-Samsøes Allé i 2016. Den forventede trafikstigning som følge af byudviklingsprojekterne i og omkring Arsenaløen er på 850 biler i døgnet, det vil sige ialt 1850 flere bilture dagligt – en stigning på ca. 30%.

Det forekommer direkte uansvarligt at forøge bebyggelsesprocenten i og omkring Prinsessegade / Danneskiold-Samsøes Allé med opførelse af hotel, erhverv og boliger. Til dagligt rummer Prinsessegade tusindevis af cykler, biler, taxaer, turistbusser, lastbiler og 3000 børn, der alle skal frem og tilbage i en smal gade, der både huser skoler, daginstitutioner (bl.a. Danmarks største integrerede institution på 600 børn), samt Christiania - en af Københavns største turistattraktioner.

Som lokalbeboer i området oplever man en klar tendens

til, at Holmens særegne karakter udfordres, samt at hensynet til borgerens ønsker og oplevede livskvalitet tilsidesættes. Man undres over, om det virkelig er den vision, der skal dominere udviklingen af området som bydel med dets unikke historie, hvor man har haft alle muligheder for at værne om kombinationen af historiske bygninger og nænsomt byggeri i en grøn, åben og tilgængelig struktur?

Tilbage står spørgsmålene, om Byggeselskabet Mogens de Linde investerede 253 mio kr. i ejendomme på Holmen vel vidende, at bebyggelsesprocenten på daværende tidspunkt var 60% og om kommunen ønsker at forære bygherren næsten 20% flere etagemeter svarende til en ekstrairtdægt 30-40 mio kr.?

Birgitte Inguersen

Til Miljø- og Teknik Forvaltningen

Er der ikke facade censur længere?

Se vedhæftede billede. Hvordan den gamle Færgecafé's facade er blevet klisset til med flag og lign. Er det virkelig blevet tilladt? Venlig hilsen Anne Poulsen Christianshavn

Skolen for Tai Chi Chuan
Christiania
Siden 1984
Qi gong og Tai chi for
begyndere og øvede

Lars Ewé, tlf. 20 84 87 12
www.energivaerkstedet.eu

JA til samarbejde og demokrati - NEJ til EU-staten

LAVE K. BROCH

Kære Christianshavner,

EU-kommissionens formand Juncker tjener mere end 240.000 kr. om måneden, mens 17 % af EU's befolkning trues af fattigdom ifølge EU's egne tal. Det er uanstændigt.

Jeg kan heller ikke støtte, at EU's centralisering af magt svækker vores demokrati og selvstændighed.

Jeg arbejder derfor for, at Danmark skal frigøre sig fra EU, styrke det nordiske samarbejde og bidrage til en positiv udvikling i verden. Stem på **Folkebevægelsen mod EU den 26. maj**, og gerne på mig.

De bedste hilsener
LAVE K. BROCH

Kandidat til EU-parlamentet for Folkebevægelsen mod EU
Følg mig på www.broch.dk og www.facebook.com/lavekbroch

Folkebevægelsen mod EU på Christianshavn og i Indre By

De er her alle vegne – løbehjulene

Farligst er de i trafikken, til stor ulejlighed er de som parkerede eller ligefrem smidt.

Børn skal være fyldt 15 for at måtte køre på dem, men det ved tilsyneladende de færreste? Danske mindreårige børn viser overraskende tekniske færdigheder, app-kendskaber og adgang til kreditkort, og turister gør sig stor umage for at kunne sende deres børn afsted på, hvad de tydeligvis tror, er et legeredskab. 20 km i timen, nul cykelhjelm, barnlig begejstring for fart og nul sikkerhedsbevidsthed. Børn tror, de er udødelige, og forældrene aner enten ikke, hvad poderne har gang i, eller de mangler forståelse for storbyens trafik. De voksne er ikke meget bedre. Danskere kender i det mindste færdselsreglerne (og en del overholder dem), har som cykelnation balanceevne

fra små og kører målrettet. Turisterne leger danskere, men kender ikke færdselsreglerne, er ofte på cykel for første gang og slingrer de ikke af den grund, så gør de det, fordi de har travlt med at finde vej ved hjælp af mobiltelefon eller er optaget af sight seeing. Og så er der hele kapitlet om lejecyklerne, især de elektriske! Når selv vores erfarne cykelpendlere gruer, så er den gal! Vante som de er til nærdødsoplevelser med hinanden ... Her på Christianshavn er fodgængerne blevet dygtige til at springe for livet i fodgængerovergange, på kombinerede gang- og cykelstier, fortove (!) og for uventede højre- eller venstresvingende. Vi spotter løbehjul, bycykler, hottelcykler og lejecykler på lang afstand og forsøger os

med livsforlængende navigering i gaderne. Også fortovene er imidlertid blevet et forhindringsløb, for 'nu skal jeg ikke længere, så her står jeg af', er mentaliteten. Cyklerne sættes dog som regel i et stativ eller op ad en mur, men løbehjulene træffes de underligste steder til stor gene for gående, svagtseende, mennesker med rollator eller barnevogne. Lokalavisen har modtaget et foto af en varevogn, der samler løbehjul op – med motoren i tomgang, mens der eftersøges og læsses. Her røg argumentet for miljøvenlighed. Lejecycleler og løbehjul er til fare, til gene og helt ærligt ikke til pynt på dejlige Christianshavn.

*Tekst: Susanne
Fotos: diverse christianshav-
nere*

CHRISTIANS HAVNS HÅVNS LOKAL UDVALG

Nyt fra Lokaludvalget
Maj 2019

Kommunal kæmpebrøler på Christianshavn – Skyer af betonstøv driver gennem gaderne!

Som I nok alle har lagt mærke til, har Teknik- og Miljøforvaltningen strøet betonstøv ud i de brolagte gader. Meningen var vistnok at fuge mellem brostenene, så det blev behageligere for cyklister – og dermed at forebygge den (ulovlige) tendens til at køre på fortovene. Så langt, så vel! Men sideeffekterne er til at tage og føle på: Ikke nok med, at alt nu er indhyllet i en lysegrå betonfilm, som næsten ikke er til at komme af med, så kan vi jo ikke undgå (os alle sammen) at indånde det fine støv, som kan være temmelig skadeligt. Da protesterne nåede et omfang, der ikke kunne overses, prøvede man så fra forvaltningen at gøre det gjorte ugjort ved at spule gaderne gang på gang og sende arbejdsfolk (med kost, men uden åndedrætsværn) ud og rydde op. Dette er knap nok lykkedes indtil nu. Jeres Lokaludvalg har selvfølgelig reageret prompte ved at skrive til borgmester, udvalg og forvaltning og bede om forklaring og redegørelse

for afhjælpningsforanstaltninger. I skrivende stund er intet svar modtaget. Derfor har vi valgt at sende et nyt, åbent brev, hvor vi skærper tonen og også gør medierne opmærksom på problemet. I kan læse brevet andetsteds i avisen. Vi må håbe, at det hjælper – ellers må vi overveje, hvad der så kan gøres. En stille refleksion fra min stol går på "hvorfør netop lige nu?". Teknik- og Miljøforvaltningen er i forvejen hårdt ramt, dels af uforudsete budgetbelastninger, dels fordi topledelsen er blevet fyret for at have vildledt borgmester og borgerrepræsentation. Og så kommer det netop som borgmesteren (af helt andre årsager) er på orlov. Oprydningen efter denne møgsag kan ikke undgå at smadre hendes budget igen. Er der en bagved liggende magtkamp, som der bør ryddes op i med fast hånd? Og kan borgmesteren (når hendes orlov er afsluttet) få den nødvendige politiske opbakning hertil? Politik er i sandhed et mærkværdigt spil!

Men der foregår jo trods alt også andet i jeres Lokaludvalg – vi arbejder også fremadrettet: Vi har afholdt et velbesøgt valgmøde (der SKAL jo snart være folket-

ingsvalg). "Stram Kurs" ku ikke være med, da de på tidspunktet ikke var opstillingsberettigede endnu. Så dem måtte vi undvære.

Vi har drøftet turisme fremover, idet vi jo netop i vores bydel har rige erfaringer med dette fænomen. Den dominerende note i debatten var nok, at man burde fokusere på at finde en passende balance, så også bydelens egenart og de faste beboeres dagligliv kunne bevares.

Der arbejdes med "vejstøj" – og igen synes den nuværende tilstand at give god plads til forbedringer!

Pt er der ved at blive udarbejdet en ny kommuneplan, der i 4 år fremefter skal være ledesnor for de kommunale tiltag. Som baggrund for (den i øvrigt kortfattede) Christianshavnsdel, har vi udarbejdet og indsendt en bydelsplan, som vi fastholder. I høringssvar er vi i øvrigt kommet med en række forslag til ændringer, som kan ses på vor hjemmeside (det vil føre for vidt her). En stor anke var, at kommunen ikke adskiller Christianshavn og Indre By i deres opstillinger. Det gør det ofte meget vanskeligt at se, hvad det egl. er vi bør reagere på.. Så det har vi indtrængende henstillet, at man gør.

En aktivistgruppe arbejder ihærdigt på at få et plejecenter (tidl. kaldet plejehjem) i Miljøstyrelsens forladte bygning i Strandgade – se omtale andetsteds i avisen. Lokaludvalget bakker op om dette arbejde og håber det vil krones med held,

Nyholm er et fremtidigt og vigtigt område for bydelen. Gennem lang tids hårdt arbejde er det lykkedes for arbejdsgruppen at få rigtig mange interessenter til at enes om et "Charter for Nyholm". Dette markeres ved en underskriftsceremoni 8. Maj kl. 11 ved "Under Kronen" på Nyholm.

Langt ude i fremtiden ligger etableringen af "Lynetteholmen" – altså den nye bydel på opfyldt grund mellem Nordhavn og Nyholm. Idéen har i flere år spøgt i vore debatter – for at få indflydelse går vi ud med et formelt debat./borgermøde 30. April kl.1930 på arkitektskolen – vel vidende, at de fleste debatdeltagere næppe vil nå at opleve det færdige projekt.

Poul.

En gade på Christianshavn. Privatfoto

Christianshavns Lokaludvalg er nedsat af Borgerrepræsentationen efter indstillinger fra lokalområdet. Lokaludvalget fungerer som bydelens officielle repræsentation (inkl. nogen lokal myndighedsvaretagelse) og er især bindeled mellem bydelens borgere og rådhuset.

De første solskinsdage - så er det svært at gå hjem, selvom skyggerne bliver lange

Tekst og foto:ebb

Gratis advokatvagt

Sted:

Kulturhuset Islands Brygge

Tid:

Mellem kl 17-18,
Den første tirsdag i hver måned

Spørgsmål:

Advokat Karin Øhlenschlæger (tlf 60165924)
Advokat fm. Mai-Britt L. Friis (tlf 23203533)

Færøsk flåde bound Christianshavn

1. maj kl. 14 forventes en færøflåde på syv gamle færøske træskibe at anløbe Nordatlantens Brygge, Strandgade 31

og hvorfor så det og hvorfor netop nu?

Merkid er årsagen. Merkid er navnet på Færøernes flag. Det blev tegnet af færøske studenter i København foråret 1919 og første gang vist offentligt 2. juni 1919 i Nordmandsdalen i Fredensborg Slotshave.

At fejre dette og at hædre flaget besluttedes november 2017 af Foreningen Færøske Træsejlskibes generalforsamling.

Det sker så nu . . . lige om lidt ved hjælp af en flotille på syv gamle færøske fartøjer.

Turen i Danmark går først til Nordatlantisk Hus i Odense, derfra til Aarhus og Helsingør for endelig at, Deo Volente, ankomme Nordatlantens Brygge torsdag 30. maj kl. 14.

Når flåden på syv skibe står havnen ind, vil den blive mødt af Dania Victoria, som Ovi Joensen roede fra Torshavn til Langelinie samt af fire andre færøske robåde.

Når flåden nærmer sig Operaen, spiller Havnar Harmonikufelag færøske sømandssange, og besætningsmændene synger med.

Der kunne blive noget "Flyvende Hollænder" over sceneriet omkring Operaen. Men:

Desværre skal flåden gå ind gennem Københavns Havn for motor og ikke for sejl eller med sejlene oppe. Det forbyder havnereglementet, da motordrevne skibe skal vige for sejlskibe, og det vil skabe for stor usikkerhed blandt motordrevne skippere, hvad enten sejlskibene har motorerne i

gang eller ikke.

Når flåden kl. 1515 er vel fortøjet er der modtagelse af flåden på kajen. Poul Michelsen, landsstyremand i udenrigs- og erhvervs politik, byder velkommen og åbner for besøgets aktiviteter.

Skibene ligger fortøjet ved Nordatlantens Brygge fra 30. maj til 5. juni.

Tiden i København bliver aktivitet med bl.a. ca. 10 skoleklasser på 6. klassetrin, der ombord skal opleve færøske fiskeres livs- og arbejdsforhold for 60 år siden.

Torsdagen bydes publikum på musikalske oplevelser 1630 – 1730, da skibsmusikanterne spiller færøsk musik foran huset. Fra kl. 17 bydes på gratis kulinariske smagsprøver på færøske fiskevarer.

1730 – 2000 er der åbent skib med rundvisninger, og skibsmusikanterne spiller på kajen til kl. 2030.

I Nordatlantens Brygge vil der være salgsudstillinger af færøprodukter, bl.a. færøsk designet tøj og færøske bøger (også i dansk oversættelse) og CD'er med færømusik.

Fredag 31. maj spiller skibsmusikanterne atter på kajen kl. 1300 – 1415, kl. 15 gratis færøske smagsprøver. 1500 – 1615 spiller Havnar Harmonikufelag ombord på et af skibene.

Om lørdagen er der også gang i musik og smagsprøver fra kl. 1100 til 1930 og åbent skib fra 14 – 19.

1. og 4. juni fortsætter de musikalske, kulinariske og kulturelle festligheder og nogle officielle modtagelser.

Søndag 2. juni kl. 0900 samles færinger i København på bryggen og går i procession til Regensen, hvor Merkid blev skabt, og hvor landsstyremand Poul Michelsen holder tale. Siden fortsætter man til Holmens Kirke og færøsk flaggudstjeneste. Derfra kører deltagerne i busser til Nordmandsdalen i Fredensborg Slotshave, hvor man fejrer Merkid med taler om færøske sange.

Onsdag 5. juni sejler de fem store skibe tur på Øresund med kunder fra sejladsens hovedsponsor, Bank Nordik inden flåden 1600 fortsætter rejsen, som først går til Æbeltoft, hvor man lægger til foran fregatten Jylland, der besøgte Færøerne 1862, 1872 og 1874 som kongeskib for Christian 9.

På vejen hjem til Færøerne lægger man ind til Lerwick på Shetlandsøerne for at mindes, at den britiske regering 25. april 1940 krævede, at færøske skibe skulle føre Merkid og ikke Dannebrog. Denne dato har siden på Færøerne været fredag og fejret som nationaldag.

owu

Den gamle, fine kiosk på Christianshavns Torv har fået liv

Kom og sæt dig i solen på havemøblerne og nyd en dejlig kop kaffe til kun en tyver. Imens kan du glæde dig over mangfoldigheden på Torvet. Her er vi alle slags, og netop det er det helt specielle ved Christianshavn. Der ventes på busser, der krydser torv, der sælges blomster, der drikkes håndbajere og nu altså også kaffe og vand. Initiativet er Christianshavns Torvenetværks. Tirsdag aften passede Jesper Frøsig udsalget, og i dag fredag var det Sharon Parker, der serverede drikkevarer og smil. "Sort, almindelig mælk eller soyamælk?". Jesper og Sharon arbejder begge i Kirkens Korshærs regi, henholdsvis Børnecaféen og Fedtekælderen, men deltager i torveprojektet som privatpersoner på linje med de mange andre medlemmer. Her er ingen nøglepersoner, for det er en græsrodsbevægelse, som mange naboer og handlende bakker op om. Det startede med lokale, der gik og samtalede om Torvet, og endte med en

handlekraftig forening, der fokuserer på kiosken, på aktiviteter for torvets brugere og på selve torvets indretning. Her skal være rart for alle!

Jeg talte med et par glade kunder, der som jeg fik lyst til at slå sig ned på de grønne stole, købt i Den Blå Avis, og de lånte borde, som frivillige har stillet til rådighed. Torvenetværket efterlyser derfor havemøbler, som passer i stilen (!). Det er vigtigt, der ser pænt ud. Ligger du inde med noget sådant, så skriv til Sharon på sharon.parker@kirkenskorshaer.dk Christianshavns Torvenetværk er et prisværdigt initiativ, der er værd at støtte op om. Det kan du gøre ved at melde dig ind i foreningen, henvendelse i kiosken, og betale 50 kr. i årlig støtte. Og jo mere kaffe, sodavand eller is, du køber, jo mere tjener foreningen, og des mere har den at gøre godt med for livet på Torvet. Tekst og fotos: Susanne

Mand på stige. Jesus på Himmelstigen. Set af Mortan Konoy

Ø
 ENHEDSLISTEN

JETTE
GOTTLIEB

” Arbejdsmarkedet skal være for alle, ikke kun for de hurtigste og dygtigste – mens resten bliver nedslidte, stressede eller kasserede.

Sæt X ved Liste Ø

Læs

Christianshavneren
på nettet

- Læs **foramtaler** af events, der ikke kan nå med i den trykte avis
- Få et **hurtigt overblik** over, hvad der rør sig på Christianshavn
- Læs hele den trykte **avis i PDF**
- **Annoncører** kan læse om formater og priser osv.

www.christianshavneren.dk

BEGRAVELSESFORRETNINGEN
ISLANDS BRYGGE
DØGNVAGT 32 95 75 75

En smuk og værdig afsked
Aftale træffes gerne i Deres hjem

Leifsgade 6 - 2300 København S
www.info-bedemand.dk
Email: bedemand@info-bedemand.dk

Allan Nielsen

Naturklummen

Leda med svanen er Københavns havn gamle varetegn.

Knopsvanen er i 1984 blevet udvalgt til Danmarks nationalfugl.

Københavnere og besøgende har gennem tiderne haft den store fornøjelse at kunne følge bysvanens og andre mindre vandfugles redebygning, æglægning, udklækning af unger på tæt hold, hvilket man ikke kan i den vilde natur. Dette har altid været et stort tilløbsstykke.

Vi er simpelt så heldige, at vi har så stor og smuk en fugl så tæt på, hvilke vi bør værne om.

Men de har det meget svært i disse tider pga. byggeri og øget færdsel på og ved vandet.

Selv om både biologer og ornitologer fra "Den blå rutes" start på tegnebrættet har prøvet at få Lokaludvalget og kommunen, som har været meget aktive i disse planer, til at tage hensyn til vores natur og dyreliv på vandet, har der ingen vilje været for at give plads til naturen.

Den blå kajak rute er f.eks. lagt langs den eneste rørskov i havnen, i Erdkehlgraven, og de grønne kanter med beskyttende krat bliver til stadighed fjernet for nye bolværk.

Fuglelivet forsvinder langsomt, simpelthen fordi der ikke bliver givet plads til det.

Denne udvikling er til stor frustration for mange af bydelens borgere, og har ofte ført til en del konflikter mellem kajakroere og svaner. Hver en krog i havn og kanaler er massivt invaderet af hensynsløse, ofte uvidende sejlere om sommeren, som det er nu. Er det ikke værd at tænke naturen ind i den fremtidige planlægning i Københavns

havn, og laver nogle uforstyrrede "Lommer" hvor de kan yngle uden at blive forstyrret af den massive trafik på vandet.

Det må være muligt at lave en knopsvaneforvaltningsplan i havnen!

Sætte nogle tømmerflåder nogle hensigtsmæssige steder, som tiltrækker dem, og lave en sejlfri zone omkring. Til glæde for dyr og mennesker og fremtidige generationer.

Forslaget om en Knopsvane forvaltningsplan blev rejst på vælgermødet d. 10 april, hvilke både kom bag på politikerne samt afspejlede deres uvidenhed om svaner og problemet.

Der var dog en der gerne ville gå ind i det, og det vil der blive fulgt op på.

Samme dag var der en artikel i Ekstrabladet, som beskriver følgerne af den øgede sejlads.

Den handlede om et svanepar i Malmø, som kom hvert år og byggede rede et bestemt sted.

Nu har de skudt hannen da den var blevet for aggressiv over for kajakkerne.

Det giver en masse stress for dyrene med den massive voksende trafik i yngletiden. Da svaner holder sammen hele livet er denne handling ikke til at forstå, rigtig mange er kedede af det og vrede over denne handling fra kommunen.

Trods de vanskelige forhold prøver svanerne ihærdigt hvert forår at finde et sted at bygge rede, selv de mest uhensigtsmæssige steder, set med vores øjne.

Et eksempel er Christianshavn kanal, hvor der er plads til et svanepar.

Det gamle par for længst er flyttet over til Fredens havn,

men nu er der kommet et nyt par til.

De har i længere tid insisteret på at bygge rede på en tømmerflåde, lige foran indgangen til en husbåd, trods larmende byggeri ved bredden og anden uro.

De flinke mennesker i husbåden valgte til sidst at ofre tømmerflåden en periode, og sejlede den lidt væk, med svane på rede, og fik den tøjet til en pæl, hvor de ligger nu.

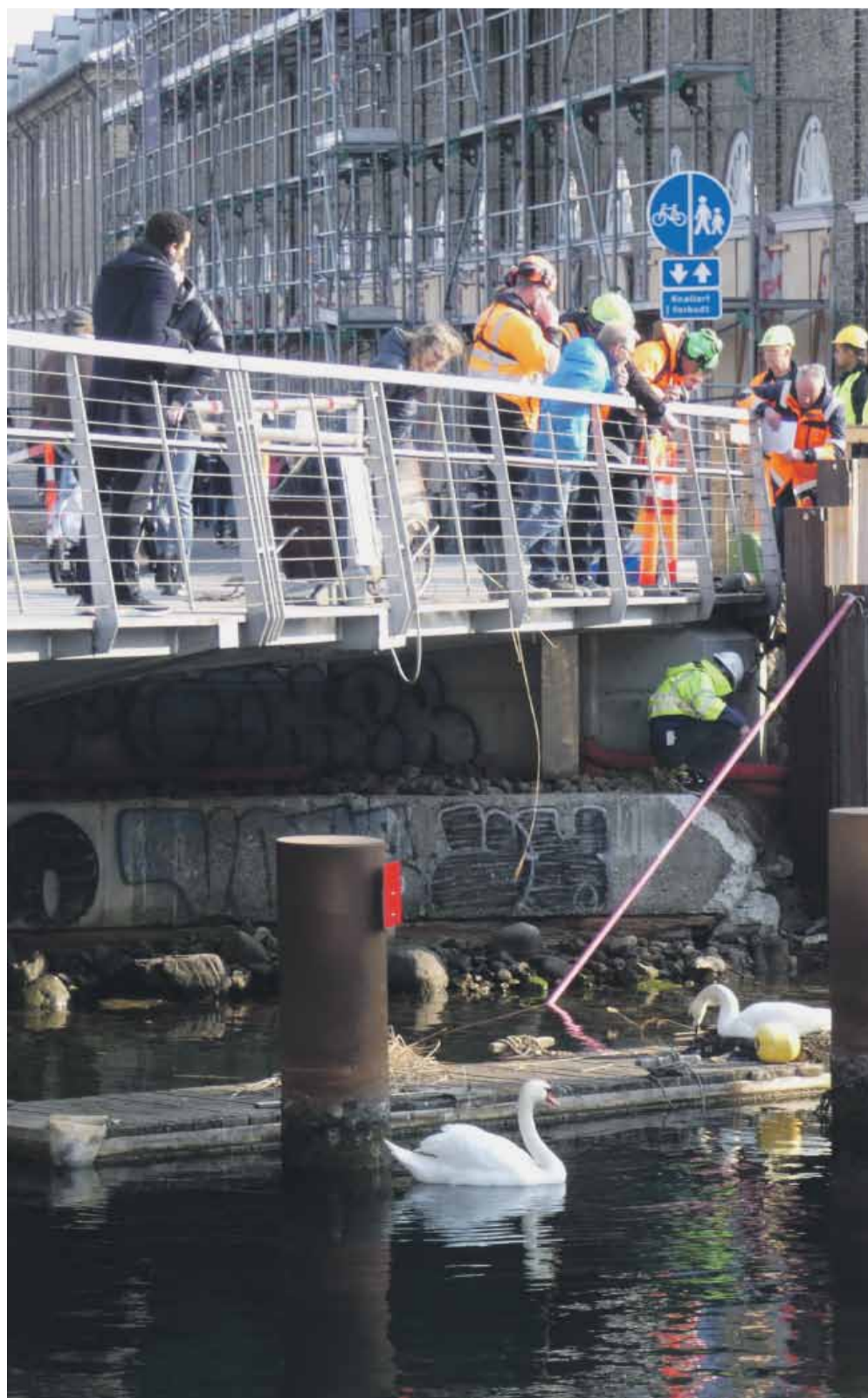
Da der ikke er meget redemateriale at finde i havnen kørte vi en morgen en vogntovfuld rør over til dem, som de straks tog i brug, det blev et stort tilløbsstykke den morgen.

Så må vi bare håbe at de sejlede folk tager hensyn til dem når de små kommer.

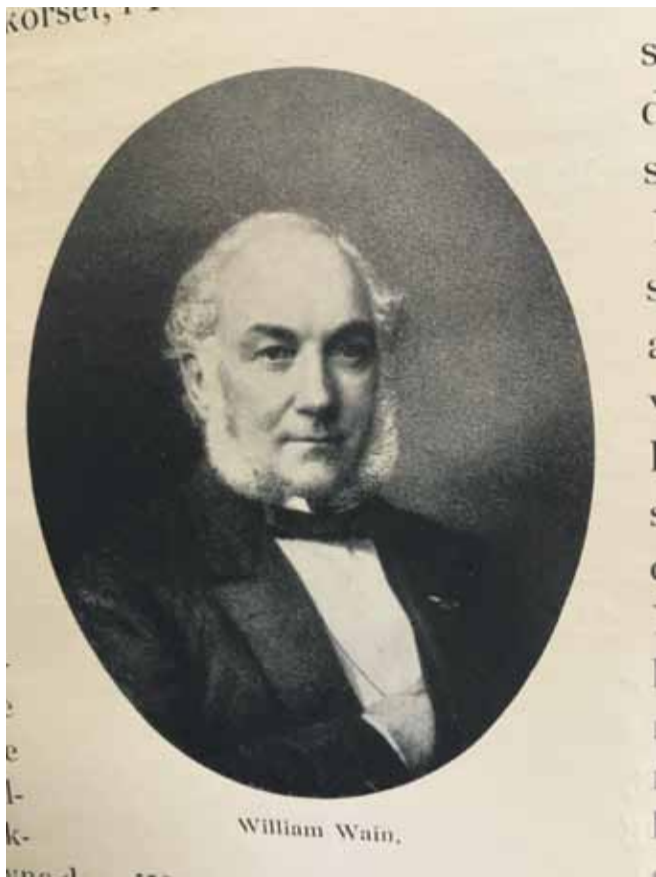
I Stadsgraven på Christiania hvor vi holder sejlads nede og rørskoven står tyk og fristende for ynglefugle, er der kamp til stregen i disse dage, om hvem der skal være her til sommer.

Tak til alle der deltog i "Ren kærlighed til Christianshavn vold" d. 23 marts. Udover 103 der mødte op på Christianshavn var vi ca. 50 på Christiania, samt 30 om søndagen der rensede Refshalevej rundt om alle de parkerede biler. Vejret var heldigvis med os i år.

Læs mere: www.christianshavns-frie-natur.dk

William Wain

“B&W”/ Burmeister og Wain, de hører uløseligt sammen. Med Christianshavn, men også med hinanden. Så meget, at mange af os bruger sammensætningen uden at tænke, at bag de to bogstaver står to mænd.

Det er den sidste, vi her skal beskæftige os med. William Wain blev født d. 31 marts 1819, og i anledning af hans 200 års dag besluttede Marinehistorisk Selskab, Holmens Kirke, Maskinmestrenes Forening og Danmarks Marineforening sig for i fællesskab at fejre ham med bravur på Holmens Kirkegård. “Bravur” indebærer i denne forbindelse taler af diverse slags, nedlægning af 5 kranser, 2 fællessalmer samt, ikke at forglemme, en søgemarked ved Søværnets Tamburkorps. Ikke dårligt gået af en indvandrer fra England.

Og Christianshavneren var højtideligt indbudt til hele moletjavsens.

Hvem var han så, ham Wain? Fødselstidspunkt og – sted, det har vi været igennem. Hans far døde, da han var 12 år, hvorefter hans storebror fik ham i lære på en maskinfabrik. Og var hermed med til at sende ham i den rigtige retning.

For her var han på rette hylde og kunne udfolde sin mekaniske snilde. I så høj grad at han, i en alder af blot 20 år, blev mester på en fabrik, kom til London og fik endnu en mester-position. Da denne fabrik lukkede og han blev arbejdsløs, ja, så var han så heldig at løbe ind i en dansker, der headhunted ham til en stilling i det danske postvæsen, hvor han, via en stilling i en postbåd, der overgik til marinen, endte her og blev underdirektør (også fordi han allerede havde været praktisk leder ved maskinværkstedet på Orlogsværftet). Da Baumgarten trak sig fra firmaet Baumgarten og Burmeister, “B & B”, blev han, 3 år efter, kompagnon med Carl Christian Burmeister, der ikke var sikker på, at han kunne magte det stadig voksende firma. (Baumgarten var egentlig ham, der startede hele eventyret ved at grundlægge et lille mekanisk værksted i Købmagergade til 1843. Han forlod partnerskabet med Burmeister, for at leve et otium, hvor han bl.a. opfandt en maskine til perforering af frimærker).

Grunden til at Wain er kendt, er også, at han var

på rette sted, på rette tidspunkt. Nemlig da Søværnet gik fra sejl til damp. Det er ret klart, at han også var en mand med mange egenskaber. Han udviklede således bl.a. en flydedok med en effektiv løfteevne på hele 362.000 pund, indførte højtryksdampen og opnåede hermed en kulbesparelse på 30-40 %, samt udtænkte en dykkerklokke, som kom i funktion, da den nye Knippelsbro blev anlagt fra 1867-69.

Læser man om ham, er der, som ved mindehøjtideligheden på Holmens kirkegård, lutter lovord. “Virksom, dygtig, initiativrig. En hædersmand, der satte Danmark på verdenskortet”. Sådan er nogle af ordene. Og Kim Rasmussen, medlem af maskinmestrenes forenings bestyrelse, som tog sig af samtalen med Christianshavneren, udtrykte det sådan: “Hans DNA har sat sig dybe aftryk, selv i dag. Han var en stor begavelse indenfor teknik og maskiner. Og med blandingen af at være både teoretiker og praktiker var han meget moderne. Også i dag skal man i maskinmesterbranchen spænde vidt.”

Kan der da slet ikke siges noget negativt om manden? Naturligvis ikke til en mindehøjtidelighed.

Så Christianshavneren spurgte én af vores lokalkendte i bydelens historie, om han havde lyst til at skrive om Wain. Det havde han ikke. “Jeg er måske lidt anti-autoritær”, forklarede han ved sin vægring over at hylde såkaldte Store Mænd. Men nåede dog at mumle lidt om, at det var i Wains tid, at B&W-arbejdere startede Danmarks første strejke. Lad os ikke fortabe os i detaljer, hvor interessante de end er, men blot konstatere, at det startede d. 30 september 1871, hvor 2 af

Wains nære underofficerer overfaldt en værftsarbejder, i strid om nogle “afløbningsspenge”. Og så gik det agurk. Til slut fyredes ikke blot arbejdernes talsmand, men også 320 værftsarbejdere. Strejkerne bredte sig over hele landet resten af året, samt de næste 3 år. Vil du læse mere om historien, så gå ind på <https://arbejderen.dk/artikel/2010-09-30/30-september-1871-strejke-p-burmeister-wain>. Arbejderne på B & W blev siden kendt for “deres høje faglighed, politiske bevidsthed og villighed til at handle”, siger nogen. Men det er en helt anden historie end Wains.

Er der planer om at synliggøre Wains 200 år? Ikke så vidt vi ved. Måske er tiden ikke til skulpturel hyldelse af Store Mænd. Søger man en mere nutidig version, der hylder Arbejderen, er Jens Galschiøt påtænkte skulptur af en B&W-arbejder et godt, nutidigt bud. Da den i starten af april enstemmig blev godkendt i Teknik- og Miljøudvalget og således kun mangler den sidste del i BR, ser det p.t. ud til at blive en realitet. De mange tidligere B&W-arbejdere og fremtidige Christianshavnerne kan alle glæde sig.

For øvrigt: Er du til mindetavler i bydelen, så kig ind i porten i Strandgade 4A, hvor én er opsat til minde om B & B/ B & W's 100 års jubilæum, fortællende hele virksomhedens historie fra grundlæggelsen i 1843 til 1943 (dog uden at nævne strejkerne).

Tekst og foto: ebb

KAFE FALKEN

Christianshavnernes stamværtshus

- * Billard
- * Øl/vand kr. 18,-
- * Alm. spiritus kr. 18,-
- * Rygning tilladt
- * Åbent kl. 9.00- 01.00

Prinsessegade 20 Tlf. 32 57 64 56

Samlingspunkt Indre By deltog i 'Danmark spiser Sammen' i samarbejde med Islands Brygges Lokalhistoriske forening.

Samlingspunkt Indre by er et tilbud til kulturelle pensionister i Københavns Kommune. Vi holder til på 2. sal i Huset Kbh., hvor der hygges, snakkes, diskuteres, spises, bliver vist film og foredrag i Husets biograf. Derudover er der hobby- og malerworkshop, morgengymnastik, filmproduktion og ture ud af huset samt ture med overnatning 2-3 gange om året.

Huset KBH, Samlingspunkt Indre By, Rådhusstræde 13, 2 sal, 1466 København K
Kontakt Tlf.: 60 57 07 69/60 55 23 53 - Åbningsdage: Man., tirs. og tors. 10.30-15

Bryggeboer og pensionister i indre København var mødt op til hygge, fællesspisning og dansetrin i stor stil. Her blev der lagt vægt på god mad, socialt samvær og nye fællesskaber. Underholdningen bestod af Per Rock, som fortalte og dansede sig igennem dansens historie og bød alle op til dans. Læs mere om os og følg med i vores nye spændende program på www.samlingspunktindreby.dk

SEJL MED KULTURTÅRNET

Hop med om bord, når Kulturtårnet fredag d. 3. maj rykker Friday Food længere ud på havnen og indtager containerbyen CPH Village.

Vi mødes kl. 18.00 foran Kulturtårnet. Sammen går vi ned til Cirkelbroen, hvor vi stiger ombord på en båd, der fragter os rundt i havnen.

Vi starter aftenen ud med en mini-bro-tour, inden vi lægger til kaj ved Cph Village på Refshaleøen. Turen går forbi Knippelsbro, Langebro, Lille Langebro og det gamle Christianshavn. Der vil være et par brofortællinger undervejs, men mest af alt skal tiden bruges på at nyde vandsiden af København, inden der serveres et godt måltid Friday

Food. Vi henter vin under Knippelsbro hos Rosforth inden afgang – og det er muligt at købe et glas undervejs.

PROGRAM
Afgang kl. 18.00 fra Kulturtårnet på Knippelsbro.

Kl. 19.00-22.00: Ankomst til CPH Village - middagen serveres ved langborde i CPH Village Fælleshuset. Baren er åben udenfor hvor udsigten, musikken og kunsten kan nydes af alle.

Kl. 22.00: Arrangementet slutter.

Det er muligt at tage bus 9A tilbage til Christians-

havns st. eller havnebussen tilbage til Knippelsbro.

KUNST, CHILL OUT & MUSIK

Kunstner Matilde Digmann er inviteret ind til at skabe et værk til Refshaleøen. Digmann vil på dagen skabe et nyt gavlmaleri til københavnere, der er den nye bydel værdig. Digmann blev for nyligt udvalgt til at lave det imponerede gavlmaleri ved Amager Bio, der var støttet af bl.a. Tuborg. Både før, under og efter middagen kan du følge med i værkets tilblivelse.

Baren er åben under hele arrangementet, og det er muligt at forsyne sig med kolde fadøl, mens musikken

Friday Food: Kulturtårnet indtager containerbyen Cph

spiller udenfor. Hold øje på eventet her, når vi deler aftenens musikprogram...

OM KULTURTÅRNET X CPH VILLAGE

Cph Village arbejder på at løse den boligkrise, der har været i København gennem de sidste mange år. Derfor genbruger de gamle shippingcontainere til at skabe betalelige og flytbare studieboliger. Cph Village's første containerby findes nu på Refshaleøen.

Fælleshuset er bygget af stablede containere med 12 meter til loftet. Det er bygget til Cph Village's beboere, men også til resten af københavnere. Det skal huse events, fællesspisninger, fester, kunst og kultur for hele byen, og Kulturtårnet er her inviteret ind til at indtage dette rum.

Siden Kulturtårnet i sommeren 2017 slog døren op for offentligheden, har det lille brotårn huset alt fra udstillinger, pop up-restauranter, koncerter, talks, overnatninger i tårnet og radiobiografier. Kulturtårnet ser det som sin fornemste opgave at skabe kultur i et af byens mest ikoniske bygninger.

Fælleshuset åbner officielt fredag d. 3. maj.

Kulturtårnet samarbejder med Cph Village om at skabe kulturoplevelser i byens rum i hele 2019.

BILLETTER:

Billetter købes på Madbillet.dk. Der er i alt sat 50 billetter til salg.

MENU

Hovedret

Kylling m. smør og timian, ristede kartofler og sommersalat på gulerod, æble, mayo og yoghurt.

Dessert

Gateau Lawrence (chokolade- og mandelkage)

Kok

El Patron, tacos by Armando

Pris

195 (inkl. bådtur og 2 retter)

Christianshavns Beboerhus

MAJ 2019

Dronningensgade 34 / Tlf 32578818 ml. kl. 13.30-18.00 og 19.00-21.00 / www.beboerhus.dk
Åbent man - ons 13:00-23:00 / tors - lør 13:00-24:00. Facebook: Christianshavns Beboerhus

Spisehusmenu

Torsdag d. 2/5

Lasagne med laks, spinat og små tomater

Tirsdag d. 7/5

Ovnstegt kylling med citron og ros-marinkartofler

Torsdag d. 9/5

lukket p.g.a Hustræf/seminar

Tirsdag d. 14/5

Lammetagine med abrikoser, tomater, squash, mynte og koriander

Torsdag d. 16/5

Lukket p.g.a fest for husets frivillige

Tirsdag 21/5

Indisk Curry med kartofler, svampe, tomater og gule linser, ris og chutney

Torsdag 23/5

Fiskefrikadeller med nye kartofler og tatarsauce

Tirsdag 28/5

Urtekrydret svinekam med sommer rata-touille

Torsdag 30/5

Lukket - Kristi Himmelfart

Dagens salat og friskbagt brød ad libitum

Spisehuset er åbent fra 18:00 - 19:30.

Billetter kan forudbestilles på: www.beboerhus.dk. Der kan bestilles en uge frem.

Bestilte billetter skal afhentes på dagen senest 18:30. Aflysning senest dagen før.

Huset holder lukket

1 maj

17 maj - Store Bededag

30 maj - Kristi Himmelfart

Koncerter & arrangementer

Fredag d. 3/5 kl. 20.00 Entré 40 kr

Finn Irs

Fremragende klassisk skandinavisk singer-songwriter med et knivspids af amerikansk inspiration.

Lørdag d. 4/5 kl. 20.00 Gratis adgang

Tin Foil Talks

Kunsten- og videnskabens stemme skal skabe debat om fremtidens samfund.

Mandag 6/5 kl. 19.00 Gratis

Meditations workshop

Det klare Sind - alle er velkommen til at deltage

Mandag 13/5 kl. 19.00 Gratis

Meditations workshop

Åbenhed & Frihed - alle er velkommen til at deltage

Tirsdag d. 14/5 kl. 20.30 Entré: 65 kr

Natasja Lee Dickinson Trio

Modtager af folkemusikerprisen "Årets Helge" 2018 som gives til et talent med kant, indlevelse og noget på hjertet.

Mandag d. 20/5 kl. 20.00 Entré: 100 kr.

Nulle og Verdensorkestret + Special guest: Dale Smith

'En Aften på Havnen' er et lokalt forankret musikalsk projekt, der tager udgangspunkt i de kreative kræfter, der bor og lever på Christianshavn.

Onsdag 22/5 kl. 20.00 Entré 50 kr.

Andane

Melodisk rock med vægt på guitar riffs og forførende vokal

Fredag 24/5 kl. 20.00 Entré 80 kr.

Aftenrutine - (Label night)

Andreas Odbjerg - Brother Mangnus - Musik Til Mor - Andreas Ole Nielsen - Tidlige Armbånd

Lørdag 25/5 kl. 19.00 Gratis adgang

Ruby The Brave

EP "Monster" release koncert

Tirsdag d. 28/5 kl. 20.30 Entré: 50 kr.

Django Reinhardt jam

Medbring dit instrument eller bare kom og få en lytter!

Fredag d. 31/5 kl. 20.00 Entré: 80 kr

Emmanuelle Parrenin (FR) + Léonore Boulanger (FR)

Christianshavns Beboerhus og Fanø Free Folk Festival præsenterer en aften med fokus på fransk free folk. Drømmende folk fra legenden Emmanuelle Parrenin samt eksperimenterende chanson fra Léonore Boulanger. I Samarbejde med Institut français du Danemark.

Fredag d. 7/6 kl. 20.00 - Gratis adgang

Jeppe Zeeberg

Eksperimenterende Jazz - release koncert

Lørdag 15/6 kl. 20.00 Gratis adgang

Mørtel

Lo Fi - Psyck Rock / Folk

Christianshavns Beboerhus modtager honorarstøtte fra:

STATENS KUNSTFOND

Månedens Kunstner Ebba Pedersen

Ebba Pedersens broderede billeder er meget inspireret af naturen og for hende er naturen paradiset!

Ebba har broderet alle de store verdensreligioner, for at vise sit håb om at religionerne kan arbejde sammen om at bevare den skønne jordklode.

De smukke kunsthåndværker kan ses i Cafeen og i Spisehuset hele måneden

Fest for vores seje frivillige

Torsdag d. 16 maj holder vi festmiddag for alle Beboerhusets seje aktivister i Spisehuset. Vi fejrer fællesskabet og alt det stærke arbejde lagt i det forløbne år. Derfor er Spisehuset desværre lukket for almindelig fællesspisning. Vi vender stærkt tilbage tirsdag d. 21 maj.

Bliv medlem i beboerhusets forening!

Beboerhuset er drevet af en frivillig forening, og vi har derfor brug for din støtte til at bevare huset og dets virke.

Som medlem af Christianshavns Beboerhus forening, kan du tage del i og få indflydelse på, hvordan huset skal se ud i fremtiden?

Du kan melde dig ind ved at komme ned i vores café eller online på www.beboerhus.dk/blivmedlem/

Det koster 150 kr. pr. år for voksne, og 75 kr. pr. år for pensionister, studerende og børn.

Bridge

Christianshavns Bridgeklub: Mandage kl. 18.30 - 22.15 i sæsonen (jan-april og sep-dec). www.christianshavnsbridge.dk

Filmklubben

Hver onsdag kl 19.00 viser vi filmperler i beboerhusets lille biograf. Vi viser film under forskellige temaer og genrer. Det er ganske gratis, og du kan købe øl eller sodavand og gode kaffer i cafeen, som du meget gerne må tage med i biffen.

Meld dig ind i Facebook-gruppen Filmklubben i Christianshavns Beboerhus, og se det kommende filmprogram.

Cirkeldans

Torsdage i lige uger kl. 19:30 - 21:30
Deltagerbetaling: 40,- pr. gang.

Information: Randi og Carsten Michaëlis
<http://www.cirkeldans.dk>
e-mail: randi@carmic.dk / tlf.: 32 59 57 29

Croquis

Torsdag fra 19.00 - 21.00 i lokalet Transitten. Deltagergebyr 40 kr.

Medbring selv papir og tegnegrej; vi har tegnebræt. Holdet er uden underviser, men Beboerhuset sørger for at booke model. Ingen tilmelding, bare mød op!

La Boca tangosalon

Hver torsdag i salen fra 19.30 - 23.00.
Entré: 60 kr (kan være forhøjet ved særarrangementer).

Begynderundervisning/Intro til argentinsk tango med Ann Berit Sourial og Gunner Svendsen: kl. 18.30-19.30 (Ingen tilmelding. kom med eller uden partner).
Pris: 60 kr. (100 kr. inkl. entré).

Lokaler m.m.

Lokaler i Beboerhuset bookes ved at ringe på tlf. 32578818 ml. 13.30 - 18.00 og 19.30 - 21.00.

Lejrepriser: 10 kr. i timen for lokale + 15 pr. person i timen (ved undervisning/erhverv 20 kr. pr. person i timen).

Lokaler til fest

Ring på 32576242 mandag og onsdag mellem 13.00 - 17.30.

For 150 millioner år siden indtraf, kridttiden. Den viser sig stadig hvert forår, når piger og drenge med større og større talent kalker fliser og asfalt med pragtfulde forunderligheder. (Denne sag er observeret i gården til ejendommen, Prinsesse Sofie, i Prinsessegade.

Tekst og foto: Mortan Konoy

BANG & BEENFELDT
RÅDGIVENDE
INGENIØRFIRMA

40+ års erfaring
Lokal virksomhed
Totalrådgivning
Rimelige priser

Ekspert i renovering af Christianshavns ejendomme

Få kvalificeret rådgivning til jeres bygge- eller renoveringsplaner

Få et friskt syn på jeres ejendom
Hør om jeres muligheder – lige nu

Vi er Christianshavns lokale byggetekniske rådgiver og har været bydelens rådgiver i over 40 år.

Går i med konkrete bygge- eller renoveringsplaner, så kontakt os helt uforpligtende og hør, hvordan vi kan hjælpe med jeres kommende projekt.

Vi er eksperter indenfor renovering, energirenovering og generelt fornyelse af de smukke og historiske bygninger på Christianshavn. Vi har speciale i håndtering af sager for andels- og ejerforeninger samt større ejendomme.

Vi udfører også vedligeholdelsesplaner med en gratis opdatering efter 5 år samt energimærker, der rent faktisk kan bruges til noget.

Brug os som sparringspartner

Ring eller skriv - og lav en aftale
32 57 82 50
eller info@bangbeen.dk

Vi har 40 års erfaring med ingeniør- og arkitekturrådgivning og et velkonsolideret økonomisk grundlag

Speciale i andels- og ejerforeninger

Læs mere om os på bangbeen.dk

Langebrogade 6J, 4. 1411 København K Tlf: 32 57 82 50 info@bangbeen.dk www.bangbeen.dk

Vor Frelzers Kirke Maj 2019

Gudstjenester

Søndag d. 5. maj
2.s.e. påske
Højmesse kl. 10.30
v/ Susanne Møller Olsen

Lørdag d. 11. maj
Dåbsgudstjeneste kl. 10.30
v/ Finn Damgaard

Søndag d. 12. maj
3.s.e. påske
Højmesse kl. 10.30
v/ Finn Damgaard

Fredag d. 17. maj
Bededag
Konfirmationsgudstjeneste
kl. 10.30
v/ Susanne Møller Olsen

Lørdag d. 18. maj
Dåbsgudstjeneste kl. 10.30
v/ Marlene Lindsten

Søndag d. 19. maj
4.s.e. påske
Højmesse kl. 10.30
v/ Marlene Lindsten

Søndag d. 26. maj
5.s.e. påske
Højmesse kl. 10.30
v/ Finn Damgaard

Tirsdag d. 28. maj
Babysalmesangsafslutning
kl. xx
v/ Susanne Møller Olsen

Torsdag d. 30. maj
Kristi himmelfarts dag
Højmesse kl. 10.30
v/ Finn Damgaard

Natkirken

Natkirken er åben hver fredag kl. 20-23. Aftenens musik begynder kl. 20. Kl. 21.30 er der nadverandagt og kl. 22.45 fælles aftenbøn.

Fredag d. 3. maj
Natkirke kl. 20-23
v/ Marlene Lindsten

To- og firhændigt klaver
Pianisten Evgenija Christiansen og hendes elev Bodil Thestrup Jensen spiller klassisk klaver for to og fire hænder.

Fredag d. 10. maj
Natkirke kl. 20-23
v/ Susanne Møller Olsen

Fredag d. 17. maj
Natkirke kl. 20-23
v/ Finn Damgaard

Fredag d. 24. maj
Natkirke kl. 20-23
v/ Susanne Møller Olsen

Stilhed og musik

Fredag d. 31. maj
Natkirke kl. 20-23
v/ Finn Damgaard

Frida Asmussen
Jazzsangerinde Frida Asmussen besøger Natkirken og fylder forårets sidste aften med sange om håb, længsel og kærlighed.

Fredag d. 10. maj
Skriveværksted v/ Roberta Montanari: Opstandelse og nyt liv

Påsken handler om Jesu død og opstandelse. Som vinterens goldhed går forud får det spi-rende forår, kan meningsløshed og fortvivlelse gå forud for nyt liv og håb, for os. Hvordan kender vi selv i stort og småt at gå "igennem døden" til nyt liv?

Fredag d. 17. maj
Tegneshop v/ Suzette Gemzø
Tegneshop af prædikestolen, evt. i farver.

Salmemaratton

Sammen med de andre kirker i Amagerbro provsti synger vi os igennem hele Den Danske Salmebog i løbet af 2 ½ år. Vi mødes hver anden uge fra kl. 17.30-19.00 i en af kirkerne på enten Christianshavn, Islands Brygge eller det indre Amager og synger 15 salmer fra salmebogen. Midtvejs holder vi en kort pause med gratis sandwich, te og kaffe.

Onsdag d. 15. maj
Sundby Kirke, salmerne 586-600 om Tro, Bøn, Omvendelse og Kristi efterfølgelse.

Tirsdag d. 28. maj
Kirken i Ørestad, salmerne 601-615 om Forsagelse og kamp.

**DIT LOKALE
BYGGE-MARKED**

Fabriksområdet 56
Christiania
Telefon 32 54 79 24
Åbningstider:
man 12-18,
tir-fre 9-18, lør 10-18,
søn 11-18

CHRISTIANIA BILFRI BY
Følg os på Facebook & Instagram

Christianskirken, Maj 2019

Gudstjenester

Søndag d. 5. maj
2. s. e. påske
Højmesse v/Flemming Pless
Kl. 10.00

Søndag d. 12. maj
3. s. e. påske
Højmesse v/Pia Søltøft
Kl. 10.00

Søndag d. 19. maj
4. s. e. påske
Højmesse v/Flemming Pless
Kl. 10.00

Torsdag d. 26. maj
5. s. e. påske
Højmesse v/Pia Søltøft
Kl. 10.00

Menighedsmøde: Christians Kirke og Kierkegaard

Søndag d. 26. maj er alle interesserede velkomne til det årlige menighedsmøde i Christians Kirke. Mødet finder sted kort efter dagens højmesse – og starter ud med en frokostsandwich kl. 11-11.30.

Herefter vil menighedsrådsformand Ole Lund give en kort beretning om kirkens liv, hvorefter Pia Søltøft vil introducere os for Kierkegaards forførende forfatterkab fra kl. 12-13.30.

Alle er velkomne, og der er ingen entré eller tilmelding.

Erindringer fra (kirkernes) Christianshavn

Christianshavns to kirker har været vidne til lidt af hvert i tidens løb. Det samme har I, som har levet et langt liv på Christianshavn. De historier vil vi rigtig gerne høre – og fortælle videre.

Hen over sommeren indsamler kirke- og kulturmedarbejder i Christians Kirke, Jannie Elisa Fjordside, personlige erindringer og livsberetninger fra folk, som har boet hele eller det meste af deres liv på Christianshavn, og som har lyst til at dele deres erindringer med andre.

Det er på ingen måde et krav, at du har slidt gevaldigt på kirkebænkene, men du skal helst have haft en vis relation til enten Christians Kirke, Vor Frelzers Kirke eller kirkernes menighedspleje – og som minimum skal du være en del af en af de to kirkers menighed, enten som bosiddende eller med løstnet sognebånd.

Hvis du vil dele din historie – eller gerne vil høre mere – så kontakt kirke- og kulturmedarbejder Jannie Elisa Fjordside på mail: 7081jaf@km.dk (alternativt mobil 20 40 45 29 tirsdag-torsdag i normal kontortid).

De nyeste brætspil – og god gammeldags hygge

Kan du regne ud, hvad andre tænker, kan du skabe smukke glasmosaikker eller bygge togbaner gennem hele Europa? Hvis ikke, så kan du lære det, når vi hver anden torsdag inviterer inden for til 'Bønner & Brætspil' i Christians Kirke.

Der er kaffe på kanden, plads til hyggesnak – og altid en grundig introduktion til aftenens spil, før vi går i gang. Kig forbi torsdag d. 9. og 23. maj kl. 17-19 – alle er velkomne, og der er ingen entré

Salon om kardinaldyden 'selvbeherskelse'

Onsdag d. 22. maj er der igen salon i Christians Kirke. Salonerne sætter i 2019 fokus på Kardinaldyderne og 'det at gøre det gode', og denne onsdag er det kardinaldyden selvbeherskelse, der skal under kærlig behandling.

Som altid afsluttes med fælles samtale over ost og rødvin. Salonen varer fra kl. 18-21 (cirka), og billetter á 50 kr. købes på forhånd via www.billetterto.dk

Koncerter

Torsdag d. 2. maj kl. 17.00
Oplev morgendagens unge talenter fra klarinetklassen på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Fri entré.

Lørdag d. 4. maj kl. 17.00
Hun er blevet kaldt 'visesangens grand cru' – han er en af nabolandets dygtigste guitarister. Oplev Marie Bergman og Lasse Englund i virtuost samspil. Billetter á 265 kr. via www.ticketmaster.dk

Tirsdag d. 14. maj kl. 19.00
Lucie Kaucká (piano) og Lada vester Fedorova (violin) i koncert arrangeret af den Tjekkiske og Slovakiske Republikks ambassader. Fri entré.

Tirsdag d. 21. maj kl. 19.30
Sopran Ditte Errboe og trompetist Dorthe Zielke vækker Wagners mesterværker til live. Fri entré.

I Japan (og på Kastellet) byder lyserøde kirsebærtræer foråret ind. På Christianshavns Volde tager vi den vilde, hvide variant, der passer til bydelen. En sort/ hvid skade blander ind i solskin og blomsterduft.

Tekst og foto: ebb

Støt Lokalsamfundet

Støt de lokale handlende

Gå ikke over broerne efter noget,
du kan få lokalt!

Indstil kandidater til HAVNENS PRIS 2019

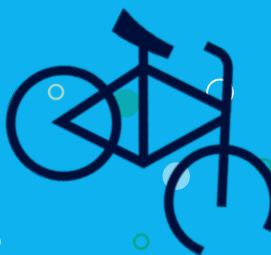

Du kan nu indstille en person, en forening eller en institution, der har gjort en ekstraordinær indsats for Christianshavn og Christianshavnerne, til Havnens Pris

Send din begrundelse senest den 1. august til christianshavnslokaludvalg@okf.kk.dk

Vinderen får 1 kr. for hver Christianshavner optalt pr. 31. december 2018, i alt 13.340 kr. Prisen overrækkes på Christianshavnerdagen den 8. september.

CHRISTIANS
HAVNS
LOKAL
UDVALG

Hundeliv på Christianshavn

- førerhunden Otto er en hunhund!

Jesper har fået Otto, en smuk sort labrador, gennem Dansk Blindesamfunds Førerhundeordning og har ingen forklaring på navngivningen. "Nogen har måske ikke set grundigt nok efter?", siger han, men vi bliver enige om, at navnet passer godt til Otto. Otto hilser jeg ikke på, for Otto er på arbejde. Det kan man se på, at hun bærer bøjle (et langt håndtag til føreren). Hun er en flot hund med de dejligste hundøjne, men man må ikke falde for fristelsen til at kontakte hende – ej heller med smaskelyde når man passerer parret på gaden. Otto er ligeglåd, og Jesper bryder sig ikke om det. Samarbejdet mellem fører og hund er en alvorlig sag. Det er Jesper, der bestemmer ruten og dirigerer, og Otto der fører ham trygt igennem gader, fodgængerovergange, metro og togstationer. En førerhund behersker 18 kommandoer som "Find højre/venstre/midte/stol/side/vej/kant". Det har Otto kunnet, siden hun 15 måneder gammel og uddannet kom til Jesper med bøjle. Dengang var der meget krudt i hende, når bøjlen kom af, og hun er stadig en livlig hund, når hun i dag som 11 ½-årig slippes løs på Volden og leger med de andre hunde. For selvfølgelig er hun ikke på arbejde konstant.

Ottos dag starter tidligt. Jesper står op 5.30, og når han er klar, siger han godmorgen til Otto og fortæller hende om dagens plan, for eksempel at de skal til Amager Strand for at lege og bade. Så bliver Otto glad og

viser det. Badningen gælder nu kun Jesper. Otto bliver på broen, mens Jesper året rundt hopper i med de andre vinterbadere. Usædvanligt for en labrador har Otto nemlig vandskræk og vil ikke have vandet højere end til maven. Jespers søster er som regel chauffør og medbader, ellers tager Otto og Jesper alene metro til Amager Strand, men der løber de ind i problemer: lyskrydset over Amager Strandvej har kun lydfyr (stoplys med lyd) i den ene side af vejen og er dermed ubrugeligt for de to. Stoplyset deles af to kommuner, og kun den ene har prioriteret lyd...

Så er Otto luftet og klar til at tage på arbejde. Hjemme igen går turen til metroen med skift på Nørreport til toget til Høje Taastrup: Her arbejder Jesper 20 timer om ugen i en butik med hjælpemidler til blinde. Imens vogter Otto kontoret og kigger på livet i butikken, klar til et markerende knur, hvis andre førerhunde kommer for tæt på 'hendes' domæne. Resten af tiden sover hun i krogen på en pude under Jespers to arbejdsborde. Efter arbejdstid går turen hjem igen. Er det sommer, går parret fra toget og hjem til Christianshavn.

Især Købmagergade er god træning for Otto, for der er nok af forhindringer at lede Jesper udenom. Vejkryds er et stort problem, de fleste steder er der lydfyr, men højresvingende biler, cyklister der lige tror, de kan nå over og løbehjul udgør en fare. Jesper har fået knækket mange stokke af nærgående cyklister. De kan jo ikke høres! Heldigvis oplever han, at folk generelt er meget hjælpsomme, når han er i tvivl i trafikken. "Otto kan jo ikke se, om der er rødt eller grønt".

Derpå er det tid til at luften Otto på Volden. Her løber hun fri og klarer alt det, en hund nu skal, og her møder hun venner som Lisas servicehund, som hun som hvalp er trænet sammen med af deres fælles træner. De to hunde mødtes, genkendte hinanden og er i dag legeskammerater. Både Otto og Jesper holder af at møde andre hunde og ejere, men Jesper kan godt mærke, at hundeejere har mere travlt i dag end for 25 år siden. Det bliver ikke til lige så mange samtaler og hundeleger som før. En lidt trist udvikling. Ottos aftener går med at sove, mens Jesper ser TV eller går i biografen med venner. Hvis lydsporet er godt, får han meget ud af det,

godt hjulpet af synstolkning via app og høretelefoner i biografen eller DR-syn derhjemme.

Når Otto rigtig skal forkæles, tager Jesper og hans søster på skovtur med hende. Søsteren kører bil, så de kan komme vidt omkring til nye steder, hvor Otto stimuleres af ukendte lugte og i øvrigt nyder at løbe frit omkring. Også en tur med havnebussen til Langelinie er et godt udflugtsmål, og så

er der besøgene med bus hos venner i Ballerup og Tårnby. Endelig er der Fuglsangcenteret i Fredericia ejet af Dansk Blindesamfund med Fuglsang Skov til Otto og kurser eller ferie til Jesper. Vi følges ud af Beboerhuset, hvor vi har samtalen og drukket kaffe, og jeg står og ser efter Otto og Jesper, der sikkert navigerer ned ad gaden. Et livsbekræftende par, to gode liv.

Tekst: Susanne, Foto: Bo

EST 1909
**SOFIEBADET
CHRISTIANSHAVN**
KURBAD KULTUR MASSAGE HAMAM

EN UNIK OPLEVELSE PÅ CHRISTIANSHAVN

I Sofiebadet kan du finde ro og nyde den smukke og velbevarede arkitektur fra 1909. Den gamle brusebadsanstalt har dannet rammen om Københavns badekultur i over 100 år, og fungerer i dag som et arbejdende museum med kurbad, hamam- og massagebehandlinger.

Priser

Kurbad med lille rundvisning 200 kr.
Kurbad luksus m scrub og maske 300 kr.

Behandlinger inkl. 2 timers kurbad:

Kurbad luksus 350 kr.
Kurbad luksus 2 personer 650 kr.
Olie massage 30 min 600 kr.
Olie massage 50 min 800 kr.
Hamam treatment 675 kr.
Hamam luksus 900 kr.

Vi arrangerer også polterabend, receptioner og fødselsdage med eller uden kurbad.

Rejsegilde på første etape af kæmperenovering

Bo-Vita har igennem lang tid arbejdet med totalrenovering af boligafdeling Wilders Plads – også kendt under kælenavnet "Den Gule Misundelse", der ligger i Strandgade på Christianshavn.

Fredag 12. april kl 11 var arbejdet så langt fremme, at der kunne holdes rejsegilde på byggepladsen med deltagelse af Bo-Vitas ledelse, byggeudvalgsmedlemmer, håndværkerne og Bo-Vitas samarbejdspartnere samt beboere fra afdelingen.

Der har selvfølgelig været udfordringer undervejs, og det vil der også være i den kommende tid, for der bor mennesker i lejlighederne, mens renoveringen står på. En byggeplads giver støj, støv og ophobning af materialer, som påvirker beboernes hverdagsliv. Men det giver også store udfordringer for håndværkerne, der skal tage helt anderledes hensyn til arbejdets udførelse end hvis det var en ubeboet bygge-

plads.

Der skal lyde en stor tak til håndværkerne og til afdelingens beboere, der trods alt udviser så stor tolerance at det hele kan lykkes. Også tak til vores egne i Bo-Vita med særlig tak til projektleder Inkie Holst, som utrætteligt har arbejdet sammen med både rådgiver

og beboerne og gjort sit til at renoveringen forløber i så god ro og orden som det nu kan lade sig gøre, når huset både skal bebos og renoveres på en og samme tid.

Tekst og foto af journalist
Karen Vistesén

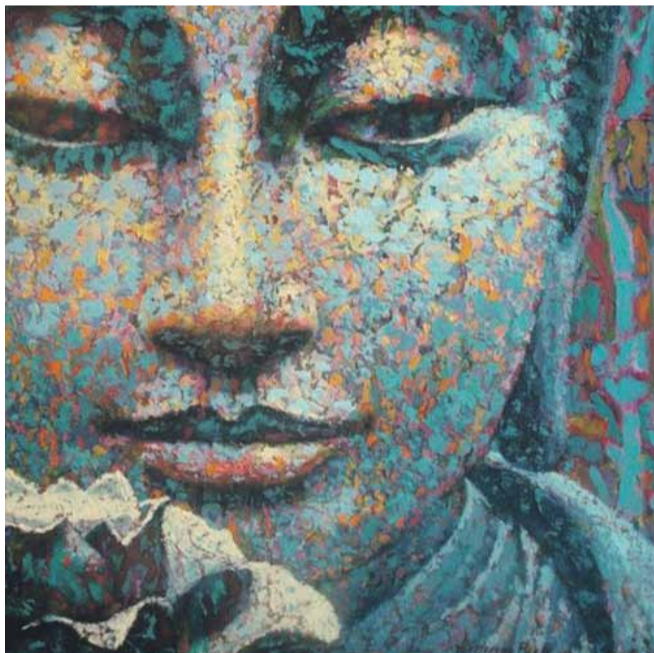
www.sofiebadet.dk Sofiegade 15 B 1418 Kbh. K. 28689829

Som et gammelt hvalskelet ligger et af de ældste vrag strandet i Fredens havn
Tekst og foto: ebb

Det Meditative Sind

Christianshavns Beboerhus arrangerer tre sammenhængende workshop/foredragsarrangementer under fællestitlen "Det meditative sind", mandagene d. 29.4, 6.5. og 13.5. kl. 19 - 21.

Det er den københavnske meditationsgruppe Åben meditationsgruppe som nu har lyst til at videreformidle nogle enkle metoder til afstressning og forbedret livskvalitet. Det er en gruppe usekteriske og udogmatisk udøvere, med vidt forskellige baggrunde og tilgange til meditation, der til dagligt hører hjemme i Energicenter Voldparken i Husum,

Den røde tråd i foredragene/workshoppene er at man gennem at erhverve sig indsigt i ens hverdagsinds virkemåder og

drivkræfter, kan få sit sind til at virke mere hensigtsmæssigt, lykkeligere og frigøre store, ellers bundne, energimængder. Og dette ved hjælp af relativt enkle mindfulness-metoder, som er gennemprøvede i de fleste spirituelle traditioner verden over gennem tusindvis af år. Workshoppen er arrangeret sådan at man efter de 3 gange, vil være i stand til at gå hjem og meditere på egen hånd.

Info om arrangementerne ser sådan ud:

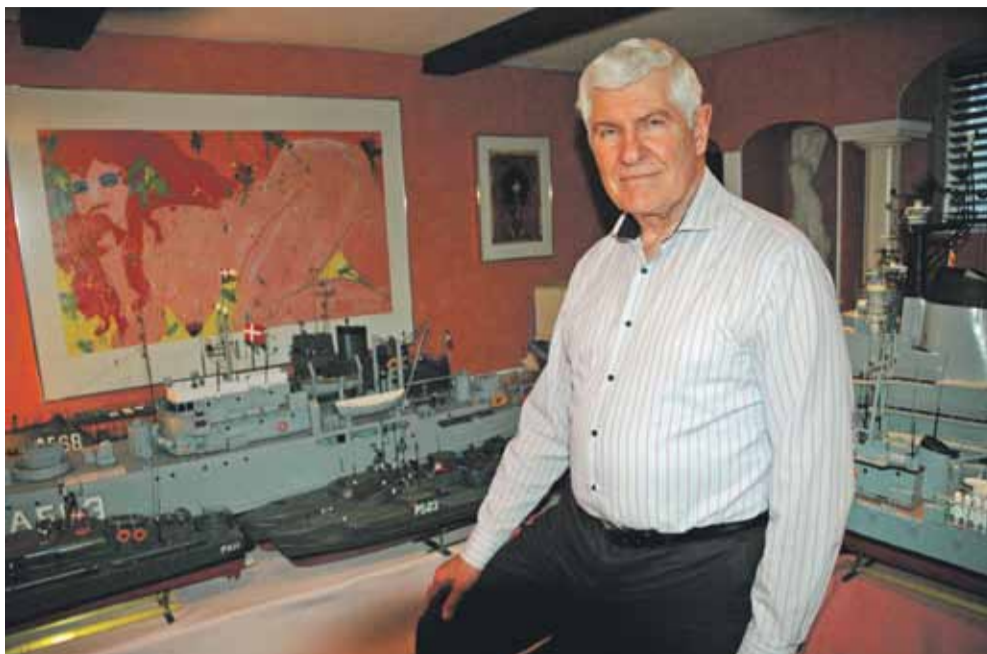
Mandag d. 28.4. kl. 19 - 21: "At vende hjem til sig selv".
Mandag d. 6.5. kl. 19 - 21: "Det klare sind".

Mandag d. 13.5. kl. 19 - 21: "Åbenhed og frihed".

Alle foredrag/workshops er gratis.

En flådeofficers livsværk

Tilgængeligt for hele Verden på Nyholm en dag?

Hvem har 12-13 skibe i sin kælder? – det har 81-årige Ebbe Talleruphuus. Og ikke hvilke som helst skibe, for der er tale om detaljerede modeller af skibe i størrelse 1:35 af den danske koldkrigsflåde fra tiden 1960-90 – foruden de 11 andre i samlingen, som udstilles på fregatten PEDER SKRAM, der ligger ved Mastekranen på Nyholm.

Ebbe Talleruphuus, der er tidligere orlogskaptajn og motortorpedobådschef, vil gerne have alle skibene udstillet samlet, og har derfor samlet en projektgruppe, kaldet Sixtus-gruppen, til formålet. Gruppen er opkaldt efter Batteri SIXTUS på Nyholm, der beskytter RIGETS FLAG, d.v.s. Danmarks suverænitetsskib, som har vejret her siden 1788. Det er fra SIXTUS, der hver morgen og aften skydes salut ved flagets hejsning og nedhaling – det kan opleves ganske gratis! – og det er fra Batteri SIXTUS alle salutter afgives og besvares ved besøg fra udlandet, og ved kongelige begivenheder.

Sixtus-gruppen har arbejdet flere år på at sikre Nyholm, som et rekreativt kulturcenter, hvor bl.a. modelsamlingen kan udstilles. Nyholm

og dens historiske bygninger er blevet opmålt og vurderet, for at sikre, at øen kan blive økonomisk selv bærende, altså uden offentlige tilskud. Sixtus-gruppen har udarbejdet en grundig Forretningsplan i A3 (42x30 cm) for hele øen Nyholm til formålet, og afleveret den til de besluttede myndigheder, som en mulig helhedsløsning for øen. Alt er serveret på et sølvfad – incl. de 24 meget forskellige modeller af koldkrigsflåden.

Ebbe T. forestiller sig modelsamlingen udstillet i et rum med dæmpet belysning, hvor de sejlede modeller vises på en storskærm, og skibene på skift belyses, mens den spændende historie om Flådens genopbygning efter Anden Verdenskrig fortælles. Han startede bygningen af den unikke modelsamling i 1999, og har brugt i alt 20.000 timer og det samme antal kroner til materialer, for hver model. Det har været en spændende opgave. Det har krævet opfindsomhed at skabe de meget forskellige modeller. Låget til hustruens hårspray – hvor mon hun fandt det? Som en projektor på Skoleskibet ÆGIR, og de 3 antennekabler på Kongeskibet, viste sig at stamme fra 3 indkøbte deo-

poranter – kreativ tænkning i højeste potens!

Den første model? Det var det tyske slagskib BISMARCK i skala 1:150, så den passer meget dårligt sammen med de øvrige modeller. Den største model? Det er søsterskibet til PEDER SKRAM, fregatten HERLUF TROLLE med længden 322 cm og en sejlklar vægt på 65 kg. Den seneste? Kongeskibet DANNEBROG, Flådens skib nr.1, der ligesom BISMARCK falder noget udenfor koldkrigsflåden.

Samtlige modeller har haft en jomfrutur i søen. De er blevet manøvreret og fotograferet sejlede i Dronningedammen i Hørsholm,

Info

Batteri SIXTUS afgiver salut hver morgen kl. 0800 og ved solnedgang, ved hejsning og nedhaling af Rigets Flag. Gratis adgang. Fregatten PEDER SKRAM åbner for besøgende hver dag fra kl. 11-17 i perioden 29.juni til 18. august, samt uden 12.-20. oktober 2019, foruden på Kulturnatten 11. oktober kl. 18-23.

Tekst: ebb, foto: Henning

og her skal også DANNEBROG søsættes til maj, hvis vandstanden i søen igen bliver passende. Skulle Majestæten få lyst til at se modellen af sit skib sejle i Dronningedammen i Hørsholm, vil hun være særdeles velkommen til at slå et smut forbi.

Og så tror I, at det er slut? Ikke tale om det, for Ebbe T. har endnu et stort projekt på bedding, hvor han igen har udarbejdet en A3-mappe med tegninger og beregninger. Han vil bygge det dansk/norske Regalskib SOPHIA AMALIA fra 1650 i skala 1/1, på de gamle byggebeddinger på Nyholm. Skibet bliver 51,8 meter langt, og var den tids største og smukkeste orlogsskib. Vi kan sammenligne det med det svenske Regalskib Wasa, der kun flød få hundrede meter, før det kæntrerede og sank i 1626, som følge af en fejlkonstruktion efter Kongens direkte indgriben. Ligesom Wasa-museet hvert år tiltrækker mange hundrede tusinde besøgende turister i Stockholm, forestiller Ebbe T. sig, at et lineskib, der sejler mellem Amaliehaven og Kronborg vil blive en turistmagnet for både danskere og krydstogsturister. Er det en fantasifuld drøm? – ja for nogle, men andre har gjort det før i Holland og Frankrig. Tiden vil vise det! men den dag skibet sejler første gang, lover vi, at Christianshavneren vil være at finde forrest på skibet, når det sejler ind til Kronborg.

Kom, kom, kom for at møde nulevende kunsthåndværkere og designere!

Biennalen – udstilling for kunsthåndværk og design 2019. Nordatlantens Brygge 18. april til 5. maj.

Helle Severinsen er projektleder på udstillingen for Danske Kunsthåndværkere og designere. Den står i faglighedens tegn. Juryen består af Anni Nørskov Mørch, udstillingskurator på Koldinghus, Maria Følerlev, ejer af designgalleriet Etage Projects og Pernille Stockmarr, museumsinspektør på Designmuseum Danmark, og de 25 udvalgte udstillere har blandt mange ansøgt på åben invitation. 25. april 17 til 20 kåres året prisvinder.

Jeg holder af hverdagen, skrev Dan Turèll.

Jeg holder af hverdagen
Jeg er vild med den

Hold da helt ferie hvor jeg holder af hverdagen

Jeg holder stinkende meget af hverdagen

Temaet er fællesskab, og hverdagen er måske det, der forbinder de mange udstilleres vinkler på temaet?

Kl. 14.30 er en workshop godt i gang. Rundt om et bord går deltagerne andagtsfulde og tavse rundt og lægger farvede pinde i

4 æsker. Pindespillet viser sig at have baggrund i en smags- og dufttest, hvor tekstildesigner Margrethe Odgaard udfordrer til kobling mellem de komplicerede indtryk og farveassociation. Således erfarer de 5 mænd og 24 kvinder, hvordan deres individuelle valg fordeler sig i fællesskaber: farvepindene i hver af de 4 æsker viser sig at kunne fordeles på en 80-20% enighed eller i 3 lige store dele. Når vi kobler sansning/krop og farver, er vi meget enige – tankevækkende.

Keramiker og designer Ole Jensens projekt sætter fokus på hverdagen: den grå hverdag, som er et fælles begreb og vilkår. Dan Turèll ville have værdsat det. På et enkelt, gråt bord står en opstilling af lertøj, brugsgenstande i hverdagen. Objekterne er bevidst fritaget for eksklusivitet og spræl, men de er på ingen måde kedelige. Hårdt brændte som de er og fine i deres enkelhed, er de umulige at holde fingrene fra. Lækre at røre ved. Gråt er mange ting, som de står og reflekterer

lyset. Ole fortæller, at selv om han fremstillede den grå hverdag, neddæmpet og loyal, blev det faktisk sjovt at gøre det. Vi er mange, der holder af hverdagen.

Katrine Borup, Pernille Mouritzen og Bess Kristoffersen, to der arbejder med smykker og en der arbejder med tekstil, har i et år kastet sig over dette projekt, som Katrine beskriver som en mellemting mellem et raritetskabinet og en prøvesamling. Et fællesskab med naturen og hverdagslivet i den. Stedet er Rejstrup Skov, hvor Bess har sit atelier og indbyder gæstekunstnere. Katrines gennemgang af den

udstillede 'skov' er fascinerende, for her er virkelig tale om en dialog med naturen fra myrer i en gren, barkbiller i en anden og fugle som spiste solsikkefrø sået i bivoks, cyanotypi (blåtryk) udsat for regndråber og iskrystaller og eksponeret for solen, hvederødder på forskellige materialer og sølv i reaktion med salt – alt med fine mønstre til følge.

Læs om de øvrige lige så spændende 15 projekter på <https://www.biennalen.dk/projekter-2019/>, eller bedre endnu: gå ind at se udstillingen!

Tekst: Susanne
Foto: Henning

Smukke nøgne kvinder og flot natur

Smukke nøgne kvinder og flot natur er motiverne i Mathilde Grafstrøms fotobog "Female Beauty 2019 - A Celebration of the Feminine", Livskvalitetsforlaget 2019, 800 sider. Et lille udvalg af billederne har været udstillet på Nytorv hele marts måned, men bogen rummer over 1000 billeder af mere end 60 kvinder af mange nationaliteter i alderen 19 til 50 år.

På spørgsmålet "Hvorfor mest kun unge kvinder?" forklarer Grafstrøm: "Mht. Unge kvinder, finder jeg det interessant at fotografere dem fordi den unges strålende (og åbenlyse) skønhed står i så skærende kontrast til hendes egen negative selvopfattelse. Hendes skønhed VS det negative selv billede giver et tydeligt eksempel på at den er helt gal i samfundet!! At selv de smukke unge kvinder, der måske er tæt på at leve op til idealet, er dybt utilfredse med deres kroppe

og utroligt mange er deprimerede og medicinerede fordi de ødelægger deres liv med disse sorte tanker."

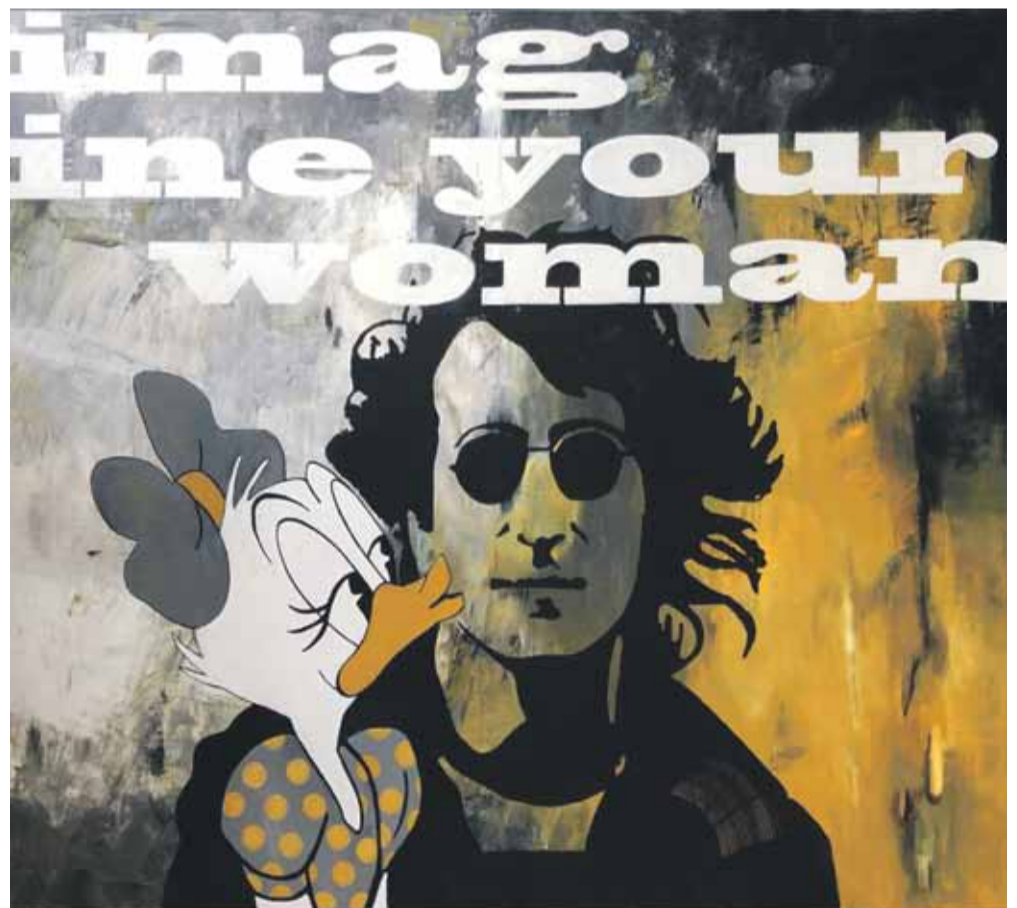
Dette projekt er så rigtigt, og en gennembladning af bogen sætter tanker i gang om vigtigheden af at vise kropsforskrækkede unge, hvor fine og forskellige kroppe og kønsdele er. I en tid med overdreven dyrkelse af den perfekte krop og megen foto-shopping er det en befrielse at se Grafstrøms billeder af den naturlige krop i den frie natur.

"Jeg har endnu ikke mødt

en kvinde som var tilfreds, uanset alder, form eller køn. Men alle kvinder rummer samme skønhed, alle kvinder viser den også indimellem - når hun for et øjeblik glemmer sig selv og slapper af", siger Grafstrøm.

Som fotograf evner hun at fremkalde dette øjeblik. Billederne udstråler henholdsvis selvforglemmelse, legesyge og selvfølelse. Bogen kan bestilles på matgrafstrom@gmail.com.

Tekst: Susanne
Foto: Henning

Frisør
OZON
Peter Thorup Dronningensgade 45
32 54 58 60

LINDA EJLER OLSEN
STADENS MUSEUM FOR KUNST
GALLOPPERIET, 4. - 26. MAJ 2019
Loppebygningen midfor 2.sal tv CHRISTIANIA / man-tors 14-19 og fre-søn 12-20

Ni kunstnersjæle og en lerpsykolog.

Kunstnersjæle kaldte de ni kursister ikke sig selv, men det var det, de var. Det fremgik tydeligt af deres frembringelser, hvad enten disse levede op til ambitionen eller ej, og af samtalerne med dem om de tanker, de gjorde sig om arbejdet.

Besøget hos Statens Værksteder for Kunst gjorde dybt indtryk. Denne gang handlede det om et kursus i keramikværkstedet hos keramikker og underviser Mikael Jackson, som på dette kursus blev udnævnt til lerpsykolog. Forklaring følger. Fire dage har kursisterne til at tilegne sig viden og erfaringer om, hvad ler kan, og rummet summende af koncentration og god stemning.

Heidi har lidt erfaring med

ler fra et aftenkursus og er i færd med at trykke en krukke op. Den bliver fin, og det ser så let ud. Hun fortæller, at hun er uddannet arkitekt, men for 4 år siden begyndte at arbejde som kunstmaler. Nu prøver hun et ganske andet materiale af. Første dag fik de teori og kastede sig ud i den første modellering. Hendes var en stor buste, som får mig til at smile: et hoved kronet af store spidser og hånden under hagen.

Rikke fortæller, at de alle er

optaget på kurset efter ansøgning. I dag arbejdes med papirler, ler tilsat fibre, så det kan trækkes meget tyndt ud. Hun har skabt en fin lille skål med en spændende kant af små blomsterkroner. Hun er maler og arbejder normalt i papmache med væghængte objekter, der bemales.

Camilla er billedkunstner og har lidt erfaringer med ler på hobbyplan. Hun arbejder med naturen og planter. Her er hun blevet optaget af naturens miroskala og har kastet sig over pollen, som hun opskalerer i ler. Foran hende ligger et forstørret pollen, hvor fine pigge er trukket ud. Det minder om et søpindsvin. Gårsdagens produkt. Lige nu er hun i gang med overvejelser over, hvad dagens anderledes ler kan udnyttes til. Hun betages af, at pollen på én gang er vores ven og fjende: livgivende og allergifremkaldende. I 2020 er sigtet en udstilling med mange medier i Thy Fyrtårn.

Dorte er kommet fra Aarhus, hvor hun sidste år var på et kursus i keramik på Godsbanen. Hun er selvklæret billedkunstner og desuden projektleder – og så har hun humor. Hun viser mig gårdsdagens produkt, et interessant udseende objekt, som er sunket sammen, fordi hun undervurderede vægten. Det ser alligevel godt ud. Lige nu er hun i færd med at trykke de tyndeste, fine vinger ud på en engel. "Processen, altså læringen, er sagen".

Gitte har erfaringer med rødler som tredimensionelt skitsemateriale. Hun er nemlig guld- og sølvsmed og arbejder i dag med objekter i sølv. Hun er meget optaget af ler som materiale: "Hvad kan det og stadig holde faconen?". Dette er et gennemgående tema hos deltagerne. Deres fokus er ikke primært produktet, men lerets muligheder. De er opdagelsesrejsende i ler.

Niels er billedkunstner og fortæller, at han har tegnet meget. Gårsdagens arbejde er en buste, en ældre mand med så megen personlighed, at jeg synes, jeg kunne møde ham i bussen eller på gaden. Dagens arbejde er en anden buste, atter en karismatisk mand, denne gang i et mere rå udtryk på grund af materialet. "Gå med materialet eller imod det", "Hvad giver leret én? Det er et samarbejde".

Peter er også billedkunstner og spøger med, at det gælder om at holde humøret oppe. Han ser arbejdet med leret

som øvelser. "Hvad bliver det til?" Også for ham er dette et helt nyt materiale, og det er nødvendigt hele tiden at justere forventningerne. Lige nu har han frembragt den fineste, tynde skål, og han venter spændt på, hvad det næste skal blive til.

Endnu en Gitte er i gang med, hvad hun selv kalder undervandsfossiler. For hende handler det om former, noget der ikke er menneskeskabt. Hendes tredimensionelle objekt har heller ikke en fast måde at stå på. Det kan vendes og drejes. "Pil ved den". Hun har arbejdet for Kähler, hvor hun tegnede objekter, der blev drejet for hende, og så bemalt af hende selv.

Den sidste deltager vil gerne tale med mig, men ikke skrives om, og det respekterer jeg naturligvis. Ærgerligt, for personen er ikke

den mindst spændende af deltagerne. Vi har en rigtig god samtale.

Mikael fortæller mig, at han naturligvis har været spændt på, om kursisternes forventninger kan indfris. Det er jo altid spørgsmålet: "Hvad vil de med dette kursus?". Målet er jo, at de selv kan gå ud for at fortsætte i værkstedet hjemme. En ovn kan man jo altid låne. Så er det heller ikke sværere at arbejde med ler – men det er det jo reelt, når man først fordyber sig". Det er tydeligt, at deltagerne har en fest. I første omgang er de alle optaget af materialet og dets muligheder, men som billedkunstnere giver de fleste udtryk for ønsket om et opfølgingskursus i glasur. Selvfølgelig vil de have farver på.

Rikke forsøger at fragte en figur over til reolen med værker, der afventer brænding. Det går galt, og Mikael kommer hende til undsætning og stiver figuren af med en gaffel. "Nu skal den bare have lov til at hvile", siger han. Holdet forklarer, at ikke blot er Mikael dygtig, han er også utroligt god til at forklare og understøtte deres processer. Vigtigst af alt forstår han leret, derfor titlen lerpsykologen!

Tekst: Susanne,
Foto: Henning

Gyldent trip på Overgaden – og mange flotte prints

Khaled Kaddal har begået en betagende installation. Gå op på 1. sal og drej til venstre. Man skal ind mellem to sorte vægge og videre ad en smal sluse i mørke, et næsebor? Totalinstallationens navn er To The Nostrils of Time. For enden af slusen aktiveres alle sanser: duften af den bløde jord, hvor ens fodaftryk kan ses, og det overvældende lysskær fra guldfoliebetrukne vægge og loft og den enlige lyskilde: lampen i midten af de mange spidse trekantsspejle sat op, så det associerer til en lotusblomst. Til øret taler lydoptagelser af rovfugle (jf. programmet), men lyt selv: jeg hørte både ænder og måger? Lyden udsendes på skift fra rummets fire

hjørner med pause ind imellem. I stilheden høres en sagte rislen som af vand: det er luftstrømninger, der får væg- og loftbeklædningen til at tale. Lyt godt efter. Gå langsomt omkring spejlene og se, hvad de fanger: dig, andre i rummet, hinanden, væggene. Det skifter, som du flytter dig. I et gyldent lys med fødderne i mulden og fuglelyd i ørene får man en sanselig naturoplevelse, som spejlingerne på én gang understreger og sætter spørgsmål ved. Kaddal er optaget af "lyds socialpolitiske dimension". Oplev det!

Til ferniseringen væltede det ind på Overgaden 17. Imponerende, at der stadig var mennesker nok uden-

for på Christianshavn til at befolke bolværkerne i sol med picnics i stribevis. Udstillingen Press Print i stueetagen er overskueligt inddelt med præsentationer af kunstnerne. Forskelligheden er stor og fængslende. Der var flere kunstnere til stede, men de druknede i mængden. Jeg fangede Lars Grenaa, der fortalte om sine monotypier. Han tegner på kobberplader, kombinerer silketryk og 'fingermaling' og opnår dermed effekten af mystik i udtrykket, hvor beskueren må gætte sig til, hvad der er skjult i billedet. Det første værk på Grenaaas væg er en fotocollage, hvoraf nogle af billederne går igen i de efterfølgende tryk. Gre-

naa fotograferer selv, men finder også eksisterende fotos, som indgår i hans serigrafiske arbejder.

I alt fem projekter sætter fokus på krydsfeltet mellem traditionelt håndværk og ny teknologi. Værkerne hviler

i egen værdi, men også i et berigende samspil med hinanden. Mens jeg studerede en stor sammensætning af mangeartede tryk, overhørte jeg en samtale mellem to besøgende, som jeg fik lov at referere fra. Den ene asso-

cierede til medieplatformen Tumblr, hvor alle kunne lægge deres produkter op og blogge hinandens ting til gensidig inspiration. Den anden konstaterede, at "en gammel reklame ved siden af et kunsttryk ved siden af en tegneserie osv. fremhæver, at det hele har lige meget værd", og sammen konkluderede de, at væggen foran os repræsenterede "alle ender af trykkeriet".

Tekst: Susanne,
Fotos: Henning

Cibi e Vini

Torvegade 28 tlf./fax: 3257 7798

Hæle Baren

CHRISTIANSHAVN

Skoreparationer - Læder arbejde - Nagle kopiering - Gravering - Alt i skoleje
Strandgade 38 kld 1401 Kbh K.

Tlf: 53631379 Email: haelebarenchristianshavn@gmail.com
Find os på www.haelebaren.dk eller Facebook Hælebaren Christianshavn

Et brag af en bogdag

Bogfestivalen 2019 var et velfortjent tilløbsstykke. Hal C sværmede med sortklædte bibliotekarer, forlæggere, forfattere og selvfølgelig læsere. Arrangørerne skal have megen ros for tilrettelæggelse og flow. I den ene ende af den store sal var mange spændende små forlag og både nyetablerede og erfarne forfattere til stede. Her blev der flittigt handlet bøger dagen igennem. I midten af salen var en mur bestående af papkasser under konstruktion og løbende omrokering, afhængig af hvilke gæster, der arbejdede på muren – jævnfør dagens tema: Mure.

På den anden side af muren var store scene som gennem dagen havde besøg af flere forskellige forfattere, der blev interviewet ligesom der også var to scener på første sal. Den store scene havde blandt andet besøg af Morten Pape, som fortalte om sin anden bog "Guds bedste børn". I debutromanen "Planen" om opvæksten i Urbanplanen omtales kort det drab, som den nye roman handler om. Den bygger på en rigtig, hændelse: et ungt avisbud døde efter et slag med et baseballbat. Voldsmændene var en flok 15 til 17-årige drenge fra ghettoen, der gik efter at terrorisere indvandrerdrænge. Det officielle Danmark nedtonede forbrydelsen og afskrev racisme som motiv for hate crime, som Pape mener, det var. Romanen

er skrevet med vekslende synsvinkler i 4 dele. Den dræbtes ven, drabsmanden og en af de medskyldige kommer til orde, og elegant paralleliseres den første og den sidstnævntes kamp med dømoner i forsøget på at få et nyt liv efter det tragiske drab.

Pape fortæller, at snarere end at skrive socialrealisme, en etiket der hæftes på ham, har han skrevet en moderne velfærdstragedie. De børneliv, han kender og fremstiller, er uværdige for et velfærdssamfund som vores. Undervejs i det medrivende foredrag gav Pape flere gange eksempler på forhold, han ville ønske, han selv havde fundet på som fiktive romangreb – men desværre skildrer han blot virkeligheden med sikrede ungdomsinstitutioner, læs: børnefængsler, fraværskonulenter og kommunale indberetninger et børneliv igennem. Der eksisterer mange fortællinger om det gode menneske og om helte, for hvem det hele ender godt. Pape skriver om menneskene, som de ER, ikke som de burde være. "Desværre er der mennesker, for hvem der ikke er noget håb."

Bibliotekar Rasmus Riskjær faciliterede en fin samtale med Helle Helle om romanen "de". Hun fortæller om sin arbejdsproces, at en roman sættes i gang, så går der tid, så går hun i gang, og bagefter rekonstruerer hun tilblivelsen, og muligvis gik det anderledes til, end hun

husker. Det står dog fast, at romanens første sætning om pigen med blomkålshovedet er overlagt genbrug fra romanen Rødby-Puttgarden. Marken, hun går på, ligger for enden af en gade i Rødby, hvor handlingen udspiller sig, for det er et sted, Helle kender godt. Romanen foregår i 1981, og pigen er 16 år, Helles egen alder dengang. Helle har fantastisk hukommelse, og husker altid, hvilket tøj hun har haft på, og hvilke gaver, der er blevet givet – især de forkerte! Hun fortæller, hvordan hukommelsesstoffet dukker op i skriveprocessen, og hvordan hun opstiller formelle eksperimenter for sig selv. I "de" er eksperimentet valg af startsætning og brug af forskellige synsvinkler i Virginia Woolf-stil, men i stedet for klip mellem personer, kom hun hver gang til at skrive om en bus-ur. Hun satte sig også for udelukkende at skrive i nutid (med ganske få undtagelser). Datid er dødens tid, men med nutid om den døende mor, fanges denne i bogen. Hendes død ligger efter fortællingen. Det er en fornægtelse af, at noget skal reduceres til et minde og et oprør mod døden. Mor og datter taler kun om den forestående død i sprækker i samtalen og beskytter hermed hinanden. Mad spiller som altid hos Helle en stor rolle. Her er det et godt billede på, hvem de to er. Mad er kærlighed; de laver hinandens livretter. Som en gave til moderen ordner pigen alle deres madopskrifter. Helle læser ikke kun litter-

atur som sin egen og opfatter i øvrigt ikke sig selv som minimalist. Hun barberer ikke en stor roman ned, men gør omvendt sin lille roman længere og lægger mange kræfter i præcisionsarbejdet med sproget. Specielle ord skal ikke genbruges. Personer kan have udgangspunkt i nogen, hun kender, men de bliver til noget andet undervejs. Helle skriver de første kapitler af sine romaner for at finde ud af, hvem personerne er. I hendes forfatterskab er de aldrig dem, der er festens midtpunkt, men altid lidt udenfor. Hun læser selv meget bredt, og i år har hun sat sig for at læse klassikere, men afledes jævnlige til anden læsning, der tilfældigt krydser hendes vej. Om læsning siger Helle, at blot en halv times læsning forlænger en dag. "Man lever lidt længere!"

Mathilde Walter Clark talte med Tony Vorm om sin roman "Lone Star", der handler om en far-datter relation. Hendes egen, men mere end det. Hun fortæller om en barndom med et årligt besøg af sin amerikanske far på en uge, når han som atomfysiker deltog i konference på Bohr-instituttet. Hans luftpostbreve var den anden forbindelse mellem dem, mens hun voksede op hos sin mor i Danmark. Clark har altid vidst, at hun ville skrive om sin far, men nok først når han var død. Det turde hun imidlertid ikke vente på, for hun var den eneste med adgang til det erindringsstof.

I første del af Lone Star fortæller Clark om sin fars

besøg og om sine egne hos hans familie, da hun som 11-årig er gammel nok (og kan noget engelsk) til at rejse på egen hånd. Trods glæden ved som enebarn at få tre søstre og en bror, kom hun aldrig rigtig til at høre til. Hun kom til en familie, som var i gang med deres historie, og stod på sidelinjen. Det var en umulig opgave. Faderens kone gjorde ikke sagen bedre, følelseskold som hun fremstår i romaen. Det store uhyggeligt uoverskuelige hus virkede skræmmende med de mange forbudte områder, og bedre blev det ikke, da moderen senere flyttede familien ind i nabohuset, der var meget flottere, men kom billigt til salg, fordi en mor og en datter, børnenes legekammerat, var blevet myrdet med en hammer i køkkenet! Husene er i dag smeltet sammen i Clarks erindring og blev i øvrigt altid af hendes søskende omtalt som "my mother's house", aldrig "Daddy's house" eller "home". Anden del af romanen handler om et ti-dags ophold på en farm i Texas, hvor faderens rødder er. Clark har forslået faderen opholdet for måske var det

ikke for sent at blive far og datter. Kan man sætte tiden i stå? Tid er kvalitativ, mener Clark, og på ti dage skulle de forholde sig til 42 år. Lykkedes projektet? Det er svært at sige. Clarks far hævder, at europæere ikke forstår USA og den kulturelle forskel mellem far og datter var stor. "Vi kan ikke mødes". Clark fortæller om afgørende forskelle som begrebet tillid. Hvor danskeren trygt åbner sin dør, ligger det rygmarvsagtigt i amerikaneren at ty til selvforsvar. Far og datter havde på den anden side også dybe samtaler om det nu, som fortid og fremtid altid griber ind i. Med Texas-uren havde Clark et ønske om at forbinde sig med sin far og med landet. Resultatet blev denne læseværdige roman om hendes far. Mens hun skrev, følte hun, at hun affortryllede stoffet og ødelagde erindringen. Det er svært at udvælge og fastholde den u håndgribelige fortid og give den fast form. Det er lykkedes Clark at indkapsle sin far, mens tid var.

Tekst og foto: Astrid og Susanne

Helle Helle rækker efter sin bid af Berlinmuren

Skoleelever på Christianshavn skal være lydforskere

Tusindvis af danske skoleelever deltager i årets skoleprogram "Tæt på lyd" under Forskningens Døgn, det gælder også elever på Christianshavn. Her vil børn i 4.-6. klasse afprøve en lydforskers metoder. Eleverne skal undersøge, hvordan lyd bevæger sig, hvad lyd gør ved os og hvordan vi kan omsætte lyd til noget, vi kan se.

Elever fra 4.-6. klasse på Christianshavn kan nu blive forskere for en dag. Temaet er lyd og eleverne kan prøve at arbejde og tænke som en forsker, og øve sig i at være nysgerrige, systematiske og observante.

Skoleklasserne kan besøge Christianshavns Bibliotek,

hvor bibliotekarer sammen med elevernes lærere står klar til at guide eleverne gennem ni forskellige aktiviteter fordelt på tre stationer: Mærk lyden, brug lyden og kend lyden.

Skoleprogrammet er en del af den landsdækkende videnskabsfestival Forskningens Døgn, som hvert år finder sted i april.

Vi skal vække begejstringen for videnskab så tidligt som muligt, så børns nysgerrighed og lyst til at undersøge blomstrer op allerede, mens de er små. Derfor er jeg stor fan af Forskningens Døgns skoleprogram. Når børnene prøver at forske, får de mod på at spørge,

undres og søge efter svar. Alt det, der sår frø til små forskerspirer, der kan være med til at løse store samfundsudfordringer senere hen, siger uddannelses- og forskningsminister Tommy Ahlers.

Alle aktiviteterne er baseret på metoder og undersøgelser, som forskerne bruger i deres arbejde. Her får eleverne mulighed for at gøre sig sanselige og faglige erfaringer, der introducerer begreber som kommunikation, vibrationer, støj og lydshastighed.

Stemmegafler og fuglekaldere

I en af 'Mærk lyden'-aktiviteterne skal eleverne f.eks. bruge en stemmegaffel, som de slår an og placerer på forskellige materialer for at undersøge, hvordan stemmegafflens lyd forstærkes forskelligt i forskellige materialer.

I 'Brug lyden'-kategorien skal de bruge en fuglekald til at frembringe og gentage bestemte fuglelyde. Og i en af 'Kend lyden'-aktiviteterne skal eleverne notere alle lyde, de opfanger og kategorisere dem på et udleveret skema.

Christianshavns Bibliotek har tilmeldt sig programmet og inviteret lokale skoleklasser til at deltage sam-

men med 113 andre folkebiblioteker over hele landet. Programmet kører fra d. 24. april – d. 24. maj.

Landsdækkende konkurrence og finaleshow i Aarhus

Ud over Skoleprogrammet kan eleverne deltage i en landsdækkende skolekonkurrence, hvor eleverne konkurrerer i at indsamle lydoptagelser til forskningsprojektet 'Lyden af Danmark'. Konkurrencen kulminerer med et stort finaleshow i den 28. maj på DOKK1 i Aarhus, hvor den klasse, der har indsamlet flest lydoptagelser, kåres som vinder.

Skoleprogrammet er udviklet af Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Københavns Universitet i samarbejde med Biblio; danske folkebibliotekers digitale univers for større børn, og Forskningens Døgn.

Læs mere om skoleprogrammet på Forskningens Døgns hjemmeside (LINK) <http://forsk.dk/>

For yderligere oplysninger, kontakt:

Pressesekretær Nynne Jespersen Lee, tlf.: 7231 8107, e-mail: njl@ufm.dk

Projektleder Lisbeth Rosenørn, tlf.: 7231 8312, e-mail: lro@ufm.dk

Er der en voksen til stede?

Demonstration for minimumsnormeringer i børneinstitutioner lørdag d. 6. april 2019.

"I dag gælder det en demonstration for bedre vilkår i landets småbørneinstitutioner. Vi skal gå fra Christianshavns Torv til Thorvaldsens Plads, hvor andre bydelsoptog støder til. Det er skammeligt, at vi ikke "har råd til" at give vore yngste den omsorg, de skal have. Men 56 milliarder til amerikanske jagerfly, danmarkshistoriens største

våbenindkøb, og 17 milliarder ekstra til forsvaret det har vi skam råd til!"

Citatet stammer fra en bestefar fra Amager, der sammen med tusinder af andre forældre og bedsteforældre protesterede mod de ringe normeringer i vuggestuer og børnehaver. Christianshavns Torv var det lokale udgangspunkt for optøget mod Christiansborg, hvor tilsvarende grupper støttede til. Som det fremgik af TV-dækningen samme aften, blev de rigtig mange. Måtte de blive hørt!

Tekst: Susanne, foto: Ole Mortensen

Baby Bongo

Fra ca. 5 mdr. til ca. 16 mdr.

Ved Elisabeth Lange
Her i foråret slut 11.6.19
Vi fortsætter fra september

Hver tirsdag kl. 13-13.50
I det turkise hus på Børneengen
Nordområdet 282, 1440 K

Pris 80 kr. for barn og voksen, 350 kr. for 5 g.
Kommer I mindst 3 forældre og barn: 70 kr.
Det anbefales at melde sig til 5 g., så rykker det.
Tilmelding 61681341

”Atlantic biograf”, en saga blot. Men hvilken...

Vidste du, at Christianshavn engang havde en biograf? Og at der stadig findes rester af den? Christianshavneren har set dem, og selvom det i dag ikke synes af meget, fornemmede vi alligevel De Gode Gamle Dage, hvor den havde kronede stormagtsdage. Men lad os starte ved begyndelsen:

Bortset fra Strøget, som fra 1904 husede 3 biografer, var Christianshavn tidligt med på bio-beatet, idet Danmarks 4. biograf kom til at ligge på Havnen. Den flyttede lidt rundt, startede i 1905 på Torvegade 50, dernæst Torvegade 2 og i 1916 i Wildersgade, indtil denne lukkede i 1932. Og så var Havnen bio-løs indtil Atlantic Biograf åbnede på Christianshavns Torv d. 9/2 1941, lige der hvor SuperBrugsen nu ligger. Her blev den liggende indtil d. 21/9 1976, hvor den definitivt lukkede, ramt af den generelle

nedgang i biografbesøg på grund af fjernsynets fremmarch.

Atlantic Bio fik sit navn af Peter Petersen, der havde biografbevillingen fra 1941-61. Han havde fået sin film-erfaring på Island, hvor han i 1906 åbnede øens første bif, Gamla Bio i Reykjavik (som stadig eksisterer af navn og delvis interior, men nu som restaurant). Selvom Petersen havde bevillingen på Christianshavn, overtog hans søn, Jørgen Høberg-Petersen, hurtigt meget af driften. To af hans fire børn bor den dag i dag stadig i lokalområdet. Specielt den midterste pige, Edda, husker biograftiden. Hun var 12 år i 1955, da hendes farmor døde, og hun med sin familie flyttede fra Kastrup ind i Peter Petersens 9-værelses lejlighed i samme bygning som biografen, Christianshavns Torv 2 og Overgaden neden Vandet nr. 38. Hun

savnede i starten hus og have, men faldt så til på Havnen. Stod på skøjter på legepladsen, samlede slikposer til at sælge i kiosken i foyeren, mens hendes storebror, Bjørn, gik rundt i biografens sal med en bakke og solgte is. Rygning var tilladt, og fine askebægre på stolens ryg sørgede for, at brandfaren blev minimeret. Biografens forskellige billett damer husker hun med stor glæde: de var næsten som en del af familien. Der var to billetthuller og ved indgangen til salen stod billetkontrollører i smukke lyseblå uniformer. Edda sendte dem lange blikke. En lang bæk i foyeren var rastepads for kvarterets trætte politimænd, der her kunne hvile fødderne og få varmen og en lille pause i deres vandring. Til både søndagens dobbeltforestillinger kl. 13 samt ditto midnatsforestillinger var der kø langt ud på Torvet, husker Edda. Familiens børnefødselsdage blev også holdt i biografen. Så blev der leget et-to-fat og sæderne blev kådt slået ned. Den sidste fest for børnene blev Bjørns studenterfest, der i 1960 blev holdt i biografen. I 1961 døde farfar Peter, også kaldet Bio-Petersen, og så gik biografen videre til andre indehavere, indtil den lukkede i 1976.

Minderne er mange. Peter Storm, der boede på Torvet nr. 2, 5. sal, husker også, at han hjalp viceværtten med

affaldet i bygningens supermoderne nedfaldsskakter. Her fandt de så mange islandske frimærker, at han kunne få dubletter, når viceværtten havde fået sin del.

Men der findes også andre, der husker biografen i sin velmagts-tid. Sådan husker Bjørn Jacobsen, som Christianshavneren også talte med, biografen som en åbenbaring, med en kæmpe stor foyer, baldakiner foran lærredet og røde plyssæder. Han kom til bydelen som 3-årig i 1954, boede i samme bygning som biografen, og gik, fra 7-8 års-alderen, sammen med sine kammerater, næsten hver søndag til dobbeltfilm-programmet. Genren? Cowboy- og piratfilm. ”Der må være blevet lavet et utal af den slags film”, siger Bjørn, ”for man så aldrig de samme film to gange.” De blev også nydt af piger, men overvægten af publikum var drenge. Prisen? 2 kr. Halv pris i forhold til Indre Bys biografer. Pengene tjente man ved at samle aviser eller ved et bud-job. F.eks. ved et af bydelens mange ismejerier eller købmænd. Det sidste kunne være en hård tårn for unge rygge, når man slæbte på op til 50 kg. Man hvad gjorde man ikke for at se de nyeste film, måske oven i købet i widescreen og farver. Da Bjørn blev 14 år fik han en tjans som piccolo. Så afrev han billetter, i smart grå jakke- uniform, a la Beatles.

Jo vist, var det en anderledes oplevelse at gå i biffen i gamle dage.

Den stemning var der nogen, der gerne ville genopleve. Så 26 år efter lukningen, i august 2002, samledes en gruppe af lokale entusiastiske borgere, film- og teaterfolk med tanker om at genåbne med en biograf sal med plads til 102 mennesker samt en kombineret teater-/koncert- og biograf sal med 148 pladser. 7 millioner kroner var det estimeret til at ville det koste. Desværre forsvandt pengene på mystisk vis, før projektet blev realiseret. Vandrehistorien, der er et filmmanuskript værdigt, fortæller om en person, der var ansvarlig for pengesummen, som pludseligt og på mystisk vis forsvandt, muligvis til varmere himmelstrøg. Ikke blot i selskab med moneterne, men også med en kassedame fra Bikuben. Og dermed var det

slut med den biografdrøm.

Men reminiscenserne af balkonen er der stadig. I lidt mere miserabel tilstand. Der er huller i det skrå gulv, ingen stolerækker, hverken lys, elektricitet eller mulighed for at etablere flugtvej. I SuperBrugsen, der ligger under resterne af biografens balkon, kan man stadig skimte rester af biografens balkon, på dets loft og dets lokalers skrånede gulv.

Så, kære SuperBrugs, hvis I fremover ser adskillige kunder, der, efter at have læst artiklen her, distraete vandrer rundt med øjnene rettet mod loftet eller gulvet, ja, så er det blot filmnorder, der drømmer sig tilbage til gode gamle filmstunder i røde plysstole, her på Christianshavn.

Tekst: ebb
Foto: Henning

Politikerdebat på Christianshavns Skole.

I anledning af valget, men også for at styrke elevernes demokratiske dannelse, satte samfundslærerne Maria, Tamar og Kasper samt de 140 elever fra 8. og 9. klasse på Christianshavns Skole d. 28/3 kl. 10.30 til 12.00 syv politikere stævne.

Men, som Uffe Elbæk under stor applaus påpegede i starten af debatten, så startede det hele med at en elev fra 9. klasse, Manfred Malmos, med opbakning af sin lærerinde Maria, havde kontaktet ham, for at høre om, han var med på ideen. Og så rullede bolden. Det lykkedes at få hele 7 partier repræsenteret. Oven i købet med politikere, der er pænt store sværvægttere i det politiske landskab. Foruden Elbæk var der Marianne Jelved, Niels E. Bjerrum, Rosa Lund, Paw Karlslund, Bo Sandroos og Jakob Rosenberg.

Både elever og lærere (politikere behøver vi vel ikke at nævne) mødte velforberedte op, idet de førstnævnte i samarbejde havde udarbejdet temaer, som de gerne ville have debatteret. Christianshavns Skole er kendt for at have elever med stor politisk interesse, og emnerne var vidt spredte: fra prioritering af klima, Danmark

som grønt foregangsland, elevernes fremtid, stigende krav i folkeskolen, mere bevægelse/ kreative fag, mere eller mindre SU, økonomisk kontra åndelig vækst, nul-fejls-kultur og konkurrencestat, flygtninge/ indvandrerkultur, ældrepleje og aktiv dødsbistand. Og, nå ja, legalisering af hash (man er vel på Christianshavn).

Bortset fra de sidste 4 emner nåede man omkring alle de øvrige. Klima fyldte en stor del. Politikerne trak både børn- og børnebørnkortet frem (Jelved vandt her med hele 10 børnebørn, hvilket igen gav applaus), for at vise forståelse for de unges blanding af angst og vrede over en usikker fremtid. Under debatten om det var berettiget at tage fri fra skole for at demonstrere mod klimalovgivningen, som ca. 10.000 unge gjorde det foran Christiansborg her i marts, var der blandt eleverne bred opbakning for Alternativets forslag om 10 årlige fridage til den slags. Blandt politikerne stod den på 5 ”nej’er” og 2 ”ja’er”. Gæt selv hos hvem. Direkte adspurgt af en elev, måtte flertallet af politikere medgive, at de ikke troede, at de ville kunne nå deres klimamål indenfor 12 år, selvom man fra Venstres

side mente at vide, at jorden ikke ville gå under i løbet af 12 år.

Politikerne var klart i deres S under debatten. Debatlederen Lars Trier Mogensen holdt med vid og elegant kropssprog debatten på sporet, når den snoede sig på afveje. Og alle var bagefter vist enige om, at selvom det er første gang, man afholder et debatarrangement i denne form, ja, så spår vi, at det ikke bliver sidste.

Politikerdebat på Christianshavn Skole. De to initiativtagere til politikerdebatten: Manfred Malmros og Uffe Elbæk. Det er Uffe til højre.

Men næste år bliver det uden årets initiativtager til arrangementet, Manfred Malmos, som til den tid regner med at være på en efterskole, hvor han kan lære noget om at være filminstruktør. Det er drømmen. Og verdens bedste film er, ifølge Christianiafødte Manfred, Tarantinos westernfilm ”Django Unchained”, mens titlen som verdens bedste instruktør går til den britiske instruktør Christopher Nolan, i hvis film ”The Dark

Knight” Heather Ledges havde sin desværre sidste rolle. Filmskolen på Christianshavn: hold øje med den unge måske-kommende filminstruktør.

Men Malmos og hans kammerater vil selvfølgelig hellere tale om andre ting: om hvordan nedskæringer på skoleområdet har betydet forringelser, og man således mangler mindst 1 skoletime hver uge, om at 10 % af timerne bliver undervist af vikarer, om hvordan de har haft 6 forskellige danskklærere, 5 forskellige engelsklærere, 3 forskellige tysklærere. Om hvordan man først kan komme i klub klokken halv 6, fordi der mangler personale.

Jo vist er Christianshavns Skoles unge mennesker både engagerede og indignerede. Men arrangementet har også vist dem, og ikke mindst Manfred Malmos, at hvis man tager et initiativ, ja, så kan man få ting til at ske. Og det er vel ikke så ringe en lære at gå ind i fremtiden med.

Tekst og foto: ebb

Debatleder Lars Trier Mogensen elegante krops- og sproglige udfoldelser holder styr på både elever og politikere under debatten på Christianshavns Skole.

En Grif slår sig ned i Overgaden over Vandet.

Vi må indrømme det: i dag er Christianshavn rig på mange ting, men fattig på andre. Således har vi 3 bagere og 3 cykelhandlere, men ingen slagter/ fiskebutik eller grønthandler. Og heller ingen boghandler. Specielt det sidste synes Charlotte Jørgensen er en skam. For hun lever og ånder for bøger. Og har gjort det hele sit liv. Christianshavner på 30. år, med en mag. art og phd. i litteratur i bagagen, boende i en idyllisk lille lejlighed øverst oppe i de gamle husvilde-lejligheder i Overgaden Over Vandet, slæber hun bøger fra sit og det århusianske forlag Modtryk's nye fælles forlag Grif op og ned ad trapperne (Og vi har lovet at lade en lille bøn gå videre: findes der nogen, der kender til et kontorlokale, må de meget gerne kontakte hende, før hun slider benene

ned og/ eller lejligheden bliver overtaget af bøger en masse). Hun sender dagligt en taknemlig tanke til at have fået muligheden for med unikke lærere at få sine uddannelser. Den mulighed er desværre, bl. a. på grund af SU-regler, ikke alle for rundt i dag. Charlotte er ikke ny i forlagsbranchen, i det hun tidligere var forlægger og medstifter

af Forlaget C&K, som Sankt Hansaften 2017 blev solgt til Politiken. På trods af at hun kunne have fået en fin stilling her, foretrak hun d. 26/10 2017 at starte sit eget forlag, hvor Modtryk (der er et uafhængigt, selvstændigt og tidligere socialistisk forlag) varetager økonomi og salg fra deres base i Aarhus,

mens hun selv koncentrerer sig om det, hun kan: finde nye bøger og forfattere. I udlandet, men også meget gerne i Danmark. De store forlag, samtykker hun, kan måske sammenlignes med et supermarked, der sælger alt (fra krimier til kogebøger og fantasy), mens de små forlag er mere som en delikatessforretning med udsøgte specialiteter. 12 ud

af de 14 forfattere, der kan ses på Grifs hjemmesiden, er kvinder." Jeg tænker ikke på kvoter", siger Charlotte. Og fortsætter med et stort smil: "Det er bare, fordi jeg synes, de er de bedste". Hvad går hun så efter, når hun skal vælge bøger? Hun har forskellige krav: forfatteren skal have noget på spil og have en tydelig og distinkt stemme, bogen skal præsentere nye måder at se vante ting på og åbne nye rum i læseren, kaste et lys, så man både bliver klogere på sig selv, sit liv og verden og der skal være et nærvær, der gerne griber én på første side. Som det skete med hendes nyeste debutant, der udkommer d. 3. maj: danske Puk Qvortrup, hvis bog, "Ind

i en stjerne", inspireret af Morten Nielsens digt fra 1943 ("Natten tager alle ting nær. Der er klingende tomt i det fjerne. - Vi går med hinanden i haanden ind i en stjerne"), gav hende våde øjne og kuldegysninger allerede på første side. Charlotte er sig meget bevidst, om at der i Danmark findes rigtig mange læsegrupper, hvor man i små grup-

per mødes og i fællesskab diskuterer forskellige bøger. En udmærket måde, mener hun, at få delt sin egen oplevelse, få sat ord på den og få nye og uventede vinkler fra læsegruppens andre deltagere. Hun støtter disse tiltag. I så høj grad, at hun, som det eneste forlag i Danmark, kommer med materialer til læsegrupper om flere af forlagets bøger. Gå ind på www.forlagetgrif.dk og kig under "læsegrupper", hvis du/I mangler inspiration.

Charlotte syntes, det var svært at finde på navnet til sit nye forlag. Men efter en våd og festlig nat med veninderne i et sommerhus i Liseleje, hvor diverse forslag havde været på spil, kom svaret til hende, da hun kom hjem og gik fredeligt og støvsugede: det skulle være Grif. Et 6000 år gammelt mytisk væsen, halvt løve / halvt ørn (o.k., den findes også med noget slange i sig), med vinger, der kan løfte, kløer, der kan kradse ("griffes" betyder kløer på fransk- og Charlotte går ind for litteratur, der kradser og som bestemt ikke er "feel-good"). Den holder til på øde steder, hvor den bevogter skatte og hellige steder. At den kan udtales på alle sprog og, via tysk "griffel", er beslægtet med det græske ord for at skrive, samt på dansk både kan betyde "del af en blomsts støvvej" og "en skiferstang, der blev brugt til at skrive på en tavle med" (kort sagt: en slags blyant) gør bestemt ikke valget værre. Da hun og forlagets faste grafiker, Alette Bertelsen, forsøgte at lave logoet, endte de med ikke at gengive selve fabeldyret, som blev for konkret og upoetisk, men med abstrakt repræsentation, hvor F'et i GRIF fik en diskret hale, der pisker. Så Charlottes drømme for fremtiden er, at dette hendes 3. forlag vil leve op til sit mytiske navn, blive stærk – og lidt farlig, få vinger til at bære, så flere (gerne danske) forfattere kan overleve økonomisk. Nå ja, og så var der det med et ekstra kontorlokale (se starten af artiklen). En Grif kræver plads til at folde sig og vingerne ud.

ebb
Forlaget Grif udlover 2 stk. af den nye debutant bog, Pia Qvortrups, "Ind i en stjerne" til christianshavnerens læsere. Du skal blot sende svaret til følgende 3 spørgsmål til christianshavneren@beboerhuset.dk. Svaret udtrækkes tirsdag d. 21 maj og vinderne får direkte besked.

1. Hvor mange danske forlag har forslag til læsegrupper?
A.: ingen B.: 1 C.:10
2. Hvilken digter står bag titlen på Pia Qvortrups debutantbog?
A. Tove Ditlevsen. B. Morten Nielsen. C. Mikael Strunge.
3. Hvad er en grif?
A. En bornholmsk trold. B. En gribende historie. C. Et mytisk fabeldyr.

PHOTOGRAPHIC GAELLE HARTMANN

Victoriansk science fiction på Operaen, Christiania

Lørdag den 4. maj gæster det franske steampunk-band Ernest fra byen Strasbourg Operaen på Christiania.

Ernest er inspireret af et univers af opdagere, gale videnskabsmænd og fritænkere i victorianske kjoler og klæder.

Med inspiration fra Gainsbourg, Tim Burtons film og H. C. Andersens fortællinger, er Ernest et eventyr i sig selv. Teksterne er franske, poetiske, humoristiske og electro-rockede,

og musikken er energisk og farverig ligesom musikerne, der spiller den.

Tag din høje hat på og kom og oplev Ernest på et af Christianias hyggeligste spillesteder. Efter koncerten fortsætter festen med DJ ved pulten.

Lørdag den 4. maj

Entré: 80 kr.

Døre kl. 22.00

Operaen
Christiania

Pusherstreet

1440 København K

(Ernest er støttet af La ville de Strasbourg, regionen Grand Est, Spedidam og SACEM.)

Fotograf: Gaelle Hartmann

tandlægerne
CHRISTIANSHAVN

LONE LANGE | JENS THIEL
DRONNINGENSGADE 48, 1.SAL
1420 KØBENHAVN K

KONTAKT@LONELANGE.DK | KONTAKT@JENSTAND.DK
TELEFON 3257 0019 | WWW.GLADSMIL.DK

**RABES
HAVE**

Tlf.: 3257 3417

Åbent
Onsdag-Søndag 11-20
Køkken 12-16

GALERIE HELTH
Besøg vor hjemmeside
www.galeriehelth.dk

Christianias Søndagskoncerter på Ne- moland.

søndag d. 26. Maj til
søndag d. 25. August.

Endnu en sommer med søndagskoncerter på Christiania. Endnu en sommer med 2 koncerter kl. 18 og kl. 20. Desværre er Nemos Tykmester Morten ikke hos os mere.

Et ufatteligt tab der ikke kan erstattes. Men koncerterne kører videre med Per Vers som konferencier.

Og han får travlt med rimene når årets fede koncerter skal sættes i gang.

For Nemoland byder som sædvanligt på den brede vifte af artister til sommersondagene på Fristadens sejeste friluftsscene.

Der startes op med Bo Evers og Danser Med Drengene søndag d. 26. Maj.

Og derefter kommer en perlerække af superkoncerter. Man kunne kalde årets program "Fra Benal til Birthe Kjær" som en beskrivelse af bredden på sommerens koncertoplevelser.

For der er virkelig tale om de ydre grænser med Nikoline og Ude Af

Kontrol den ene søndag, og derefter Barselona og Folkeklubben

nogle søndage senere.

Yderpunkter når de seje sild fra Ida Red sættes sammen med

Katinka og når IAMJJ møder Poul Krebs.

Store aftener med stjerner som Rasmus Nøhr – Isam B – Skinz og Pernille Rosendahl.

Fede koncerter kl. 18 med en stribe nye navne som Nichlas Sahl –

Alexander Oscar – Iris Gold – Emil Kruse og The Grenadines.

Kultkoncerter med Lightwave Empire – Mont Jake – Humørekspressen og Palace Winter.

Og en Skt Hans aften med Ibens og Die Herren

Sommeren afsluttes søndag d. 25. August med en super

sej dobbeltkoncert hvor Shaka

Loveless og Wafande fyrer den for

vildt af sammen. Koncerterne er dyre og Nemoland modtager ingen støtte, så...

Endnu en sommer, hvor den eneste billetpris der bliver forlangt

er et eller to besøg i baren og måske lidt spiseligt fra køkkenet,

så koncerterne kan leve videre næste sommer.

Af vejen! Svanerne demonstrerer, at der kan gås på vandet, når kampen om kommende redepladser sætter ind.

Tekst & foto: ebb

Skolen for Tai Chi Chuan
Christiania
Siden 1984
Qi gong og Tai chi for
begyndere og øvede

Lars Ewé, tlf. 20 84 87 12
www.energivaerkstedet.eu

Søndag 19.maj. kl. 14 med start ved Søkvæsthuset på hjørnet af Overgaden o Vandet og Bådsmadsstræde Fattigdom og filantropi på Christianshavn

Halvanden times byvandring med historikeren Anders Bjørn til relevante steder på Christianshavn, der rummer en fortælling om den udbredte fattigdom på Christianshavn gennem bydelens 400 år lange historie. Man kommer også til at høre om de mange former for privat velgørelse, som filantropiske borgere og foreninger har taget initiativ til.

Tilmelding til abjorn47@gmail.com

Arrangeret af Christianshavns Lokalhistoriske Forening & Arkiv

GLARMESTER

G. Madsen & Sønner A/S
Dronningensgade 55
Tlf. 32576080

Mand.-fred. 8-16.30

Filial:

Kongevejen 11
Tlf. 32 53 61 60

Termoruder
Reparationer
Forsatsruder
Tilskæring af glas
Indramning
Spejle
Opspænding af plakater
Ventilatorer
Aluminiumsfacader
Hærdet glas døre
Skafor Godkenat

Mand.-fred. 10-16.30
Lørdag 10-13.00

Alt i glarmesterarbejde
FORLANG TILBUD

Biltlf: 40 13 76 96 & 40 13 78 17

BUTIKSRUDER PÅ LAGER
SKIFTERAMMER HAVES I ALLE MÅL

NEILPRYDESAILS

Sejlmager

Vi laver alt inden for.

Kølbåds sejl
Presenninger

Altan og sol sejl
Klistermærker
Bannere/Bil/Butik/Reklame

Kontakt. neilprydesails.dk

Peter Havn.Mob 23601214
Søren Andersen.Mob 41120618

KRÆMMERHUSET

Din Isenkræmmer
på Torvet

Dronningensgade 48
Christianshavns Torv
1420 K - Tlf. 3257 6841

-15%

På ALT[★]økologi

Hver

Mandag og Torsdag

★ Gælder ikke i forvejen nedsatte varer
og modermælkserstatning

Super
Brugsen
Christianshavn